

ABONAMENTUL
 Pe un an . . . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— „
 e 3 luni . . . 7.— „
 e o lună . . . 2.40 „
Pentru România și străinătate:
 e un an . . . 40.— franci
Telefon
 pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACTIA
 și
ADMINISTRAȚIA
 Strada Zrinyi N-rul 1/a
INSERTIUNILE
 se primesc la administrație.
 Mulțumite publice și Loc deschis costă șirul 20 fil.
 Manuscrise nu se in-
 napolază.

Război european?

Arad, 18/31 Iulie.

Cu războiul acesta suntem cam așa:

O întrebă pe Austro-Ungaria, nu ar face bine să-ți spună, dacă se va face războiul european? Austro-Ungaria te trimite mai departe: întreabă-o pe Rusia. Bine, te întorci către Rusia: Pravoslavnică- fătarnică, are să se facă războiul european? Acelaș răspuns: întreabă-o pe Franța. Franța te trimite la Germania, Germania te trimite la Anglia, și așa mai departe.

Avem deplină nădejde, că cel ce va da întâiul răspuns are să zică un categoric NU!

De ce anume s'ar și face acel război?

În răfuiala noastră cu Sârbia, n'are să se amestece nimeni! Când cel ofenzat vrea să-și ia satisfacție, juriul de onoare n'are să intervină, decât atunci când *amândouă părțile* îi solicită intervenția. Ori ce alt amestec al unui al treilea este pur și simplu, cum s'ar zice în limbajul specialiștilor „Krakelerei”. Dar omul cult nu e capabil de astfel de proceduri. Logica întâmplărilor ne îndeamnă să credem, prin analogie, că nici statele și nici popoarele culte, nu sunt capabile.

Cu totul sub alt aspect se vor prezenta lucrurile, dacă răfuiala noastră cu Sârbia, nu ar fi o luare de satisfacție, pentru o gravă ofenză, ci ar urmări te miri ce scopuri de cucerire. Cele mai serioase ziare germane, de pildă „*Berliner Tagblatt*”, care de obicei este foarte bine informat, afirmă însă cu hotărâre, că expediția monarhiei noastre nu țintește, decât „*ocuparea punctelor strategice domi-*

nante” în Sârbia. Conte Berchtold a dat, se zice, în o notă către puteri, necondiționate asigurări, în acest înțeles.

Alt ziar de frunte din Germania, „*Kölnische Zeitung*” ține un limbaj cu totul deosebit, în tratarea conflictului. Spune verde, că ajutorul desăvârșit al Germaniei, de care ne-a asigurat, se mărginește „*la antepriza militară, cu scopul de a face ca Sârbia să-și ispășească marele păcat, comis la Serajevo*” dar va înceta numai decât acel sprijin, cum „*Austria ar căuta să tragă vre-un profit politic din acțiunea de pedepsire.*”

Astfel se gândește Germania, și aceste articole de ziar, inspirate, par a fi răspuns la o întrebare, pe care Franța o pune, prin oficiul „*Le Temps*” tot mai stăruitor Germaniei: „*Vrea Germania război?*”

Spicuiem câteva specimene, din pasajele articolelor ziarului numit. În numărul de Marți, bunăoară, scrie:

„.... În situația dată, singură Germania mai poate iniția ceva cu folos la Viena. Ieri, baronul Schön, dacă nu ne înșală informațiile, a cerut ca Franța să intervină. Unde? Când? Cum? Intervenția triplei antante s'a terminat, și se poate judeca după rezultatul, pe care l'a avut: acceptarea din partea Sârbiei, a tuturor condițiilor austriace. Ce mai vreau? Ceiace i se cere Germaniei e nimica tot. Trebuie și ajunge, să obțină dela Austria mărturisirea, că ministrul ei la Belgrad, s'a înșelat când a rupt relațiile diplomatice la primirea unui document, care asigură deplină satisfacție. Trebuie și ajunge, ca Austria, în loc de a lucra militarăște să lucreze diplomaticăște. Iși va lua Germania aceasta mică osteneală? Iată tot, de ce este vorba.”

Sau în numărul de Luni:

„Guvernul austro-ungar, prin tonul neobișnuit, și prin violența inutilă a comunicațiilor sale, pare a fi voit să-și închidă orice ieșire spre împăcare... În ora aceasta decisivă, Germaniei îi revine acțiunea decisivă. Vrea, ea, Germania războiul? Ne punem întrebarea fără a ști și răspunde. Numai ea poate, descoperindu-și planurile proprii, să facă pe Austria, ca să măsoare primejdia unei aventuri neîndreptățite. Dacă Germania, a cărei politică a rămas pacifică în cei din urmă patruzeci de ani, nu își va spune cuvântul nu se mai poate evita deslănțuirea tuturor forțelor europene. Căci dacă Germania vrea războiul, întreaga clădire diplomatică și politică, înălțată de treizeci de ani, este în joc. *Situația e de o claritate tragică.* E vorba, să se știe, dacă la Berlin se crede, că este o nimerită ocazie conflictul austro-sârb, de-a ridica zăgazele războiului general. Nu se poate pune pe tapet altă chestiune. Nici nu s'a pus decât aceasta”.

Va să zică Franța o dă ca sigură intervenția Rusiei, și nu tăinuiește de ce. Sârbia a dat răspunsul la nota austro-ungară în urma consultațiilor triplei antante, și acum sfătuitorii nu o pot lăsa în belea.

Intervenția Rusiei — care dealtfel a mobilizat 14 corpuri de armată, hotărând ca restul să-l mobilizeze îndată ce va observa că se mișcă Germania; după cum ne comunica încă Marți „*Berliner Tagblatt*”, — se confirmă prin o știre, neînsemnată la aparență, ce găsim în „*L'Independance Roumaine*”, care ne-a sosit azi la redacție. E vorba, în acel jurnal oficial, de un interviu, acordat de prințul Petru, întors din Petersburg către

Un volum de versuri.

(Ion Pillat: Eternități de-o clipă. București „Flacăra” 1914.)

De Vasile Stoica.

Se părea, că mișcarea noastră literară în cesți cinci ani din urmă e cam obosită, nu mai are izbucniri puternice, nu mai știe trezi în public entuziasm și admirație și mai ales nu mai știe stabili între scriitori și obștea românească legătura aceea intimă, caracteristică unei mișcări literare conștii de menirea sa și unui public, care știe ce cărări trebuie să urmeze. Un ade-rent al constanței energiei și în viața sufletească, ar fi zis, că după activitatea febrilă a „Sămănătorului”, cu talentele grupate în jurul lui, cu puterea lor de convingere, nici nu putea urma decât un șir de ani neproductivi, sau cel puțin fără o producție literară de seamă. S'ar fi putut spune, că mișcarea din jurul acestei reviste, până ne-a scuturat publicul din letargie, a consumat prea multă energie întru făurirea și urmărirea direcției sale, decât ca să ne putem aștepta în curând la o pornire similară, iar prin talentele sale puternice a copleșit prea mult lumea sufletească a generației tinere, decât să se poată ivi în curând talente neinfluențate, în scrisul cărora să se reoglindească o notă pronunțată de originalitate. Și părerea aceasta era cât pe aci, să prindă în cercurile publicului nostru. A venit însă anul acesta și a mai zdruncinat nițel credințele; a pus în sită și alte

talente și cernându-le ne-a convins, că pot sta alături de cele vechi.

Dacă d. Sadoveanu, Sandu-Aldea și răposatul Gârleanu păreau ultimul cuvânt al prozei noastre mai nouă, ne-am convins în zilele din urmă că d. Galaction nu e mai prejos de dânsii. Dacă dd Goga, Anghel și Iosif erau considerați ca îndrumătorii poeziei noastre moderne pe zeci de ani înainte, parnasianismul dlui Al. Codreanu și simbolismul dlui Ion Pillat ne dovedesc, că sunt și de cei cari se pot emancipa de sub influințe și-și pot urma singuri cărările, fără a cădea în banalitatea de care pătîmește marea majoritate a versuitorilor noștri mai noi.

Și e de importanță constatarea aceasta mai ales când e vorba de poezie. Căci nicăiri, nu s'au ivit atâți imitatori fără talent, ca tocmai pe terenul acesta, unde se părea, că prozodia noastră așa de frumos desvoltată în vremea din urmă și mai ales accentuarea patriotismului, față de care suntem așa de susceptibili astăzi, e destulă garanță pentru a trece în șirurile celor chemați. Astfel ne-am pomenit atât dincoaci, cât și dincolo de munți cu o interminabilă serie de poezii, în cari sunt puse la contribuție toate răurile, toți munții, anoi școli, dascăli, dascălițe, muncitori, trecuți toți sub eticheta de „mucenici”, „obișduți”, „ropsți” și cine mai știe câte alte epitețe. Răul însă e că toate acestea sunt imitații și pastisări după Goga și Iosif, și ca în toate contrafacerile lipsește într'însele sinceritatea și lipsește nota perso-

nală, singura care poate contribui la îmbogățirea capitalului de idei și sentimente al unei literaturi.

O notă nouă în concertul acesta monoton trebuie să fie bine primită, căci ne aduce nu numai o latură necunoscută a sufletului nostru, ci totodată scoate la iveală o personalitate, care știe sta pe picioarele sale proprii și care astfel mâne poimâne prin opere de valoare poate determina un întreg curent în mișcarea noastră.

Cred că pornind din acest punct de vedere a relevat d. G. Bogdan-Duică, în termini așa de măgulitori în severitatea lor, volumul „*Visări păgâne*” al dlui Ion Pillat; și cred, că acelaș punct de vedere trebuie să ne călăuzească și în judecata celui de al doilea volum: „*Eternități de-o clipă*” al aceluiaș scriitor. Căci d. Ion Pillat e o personalitate. Poate ici-colea șovăiește, poate câte-o imagine, câte-un vers, sau chiar câte-o poezie lasă, să se simtă încă urmele lecturii sale bogate, dar pretutindeni în adânc descoperi un suflet al său propriu și ceea ce e mai important descoperi o gândire disciplinată, care nu alunecă nepăsătoare pe deasupra evenimentelor și fenomenelor oprindu-se numai la culoarea și strălucirea lor externă, ci caută să le aprofundeze și caută, să le dea o deslegare potrivită cu valoarea lor și cu seriozitatea vieții omenești. Ar trebui să luăm în mână revistele noastre literare, să urmărim nițel versurile ce se publică acolo și vom vedea

casă, către Muntenegru, cu misiunea de a se opri la București și la Niș. Prințul declară, că țara lui va purta războiul până la moarte”. Contăm negreșit la sprijinul Rusiei — spuse prințul — dar — adaogă zâmbind, — de asta nu v'as putea asigura în mod oficial. În toată calea dela Petersburg până la graniță am zărit tot trupe și convoiuri”.

Așa fiind, vorba scăpată, mai ieri, de cutare diplomat, că „războiul nu mai pare inevitabil, dar este încă posibil” nu rămâne decât o simplă frază de meserie.

Deși nu înțelegem rostul unui război european, și deși nu vânam — Doamne fer! — senzații gazetărești, dar posibilitatea unui astfel de război se conturează din ce în ce mai clară.

Mult mai mult adevăr trebuie să bănuim în titlul, pe care „Militaerische Rundschau” ziarul oficerilor noștri îl aruncă deasupra știrilor despre război: „Der Kampf um unser Dasein”. Lupta pentru existența noastră! Da, iată pentru ce se dă lupta. Pentru existența noastră ca Monarhie, cu o specială menire civilizatorică în orient. Și iată de ce nu ajunge să pornim în lupta aceasta cu supunere cetățenească de toate zilele, ci trebuie să dăm dovezile unui potențat patriotism, și să aducem jertfa iubirei de patrie cu toată încordarea inimilor noastre curate!

„Zeigen sie, dass sie gefährlich werden können!”

Articolul acesta s'a reslațit prin sertarul meselor noastre, acum cu fierberea aceasta generală. Tema și tendința lui câștigă o deosebită însemnătate tocmai în zilele acestea. — Redacția.

Sibiu, 11/24 Iulie.

(—r) „Arătați, că puteți deveni periculoși”. Acestea sunt cuvintele unui bărbat din o situație înaltă, care înainte cu vre-o patruzeci de ani, venise dela Viena prin părțile Ardealului, și zise unui prelat român, care se plângea de soarta noastră a Românilor din Ungaria, cuvintele puse în fruntea acestui articol.

îndată deosebirea. Pretutindeni poezii descriptive făcute după acelaș calapod, mult inferior pastelelor de acum cincizeci de ani ale lui Alexandri: codru, lună, cântec de caval, sau de buciom, întrerupt de câte un haiduc care trece în goana calului prin văi, sau: câmp întins, sat în zare, clopotnița cu crucea scânteind în soare-apune și un poet, care se apropie suspinând și plângându-și iluziile risipite pe drumurile, pe cari nu le-a bătut. Descrieri de seară, de dimineață, de cele patru anotimpuri cu începuturile lor și sfârșiturile lor, în cari elementele sus pomenite sunt inevitabile: pe toate paginile descrieri, în cari incoherența imaginilor nu este întrecută decât de impresia banală, cu care te alegi după citirea lor.

În mijlocul acestei molime de poezie descriptivă d. Pillat aduce o cugetare serioasă și adâncă, deși senină, o putere de a evoca idei și stări sufletești de cari adeseori nu ne putem da seama, precum și mestesugul de a se pleca ideii fără a neglija sentimentul și astfel de a ne da o poezie meditativă plină de căldură și convingere. E o notă personală însemnată aceasta, care aruncă un vâl de subiectivism meditativ chiar și acolo, unde s'ar părea, că poetul se pierde și el într-o înșirare de tablouri:

Strunele vioarei tale
plângeau.
Un cântec foarte vechiu

Astăzi, când vedem cu câtă înmănușare presa oficială și semificială tratează chestia atentatului odios dela Serajevo, și cum caută cu tot aparatul dialectic gazetăresc să tempereze patimile de justă revoltă ale întregii populații din monarhia noastră, care așteaptă cu drept cuvânt un demers energic împotriva aceluș stat, care din moment, ce s'a dovedit că stă aproape de conjurația bosniacă nu mai avea nici un titlu de cruțare pentru periculoasa „propagandă a faptei”. Anarhismul e în sine o ecrescență bolnavă a timpului modern. Anarhismul protegit tacit sau pe față din partea unui stat, trebuie stărpit din fundament cu toate mijloacele de cari dispun puterile mari și statele culte încă necontaminate de această aberație a minții omenesti în timpul civilizației.

Așa gândește, mintea sănătoasă, cel puțin. Și tot așa gândim și judecăm și noi Români, pe cari popoarele cele mai civilizate ale Europei încă tot ne mai consideră uneori ca pe un popor brut, și prea puțin surescizabil când e vorba să dăm o luptă mai ferventă pentru idealul nostru de desrobire de sub cătușele unei oligarhii, cari ne ține pe o treaptă nedemnă de calitățile noastre superioare inerente firei noastre sănatoase și capabile de o dezvoltare culturală în condiții prielnice. Așa se explică, cum un Scotus Viator, cu care subscrișul a avut ocazia să petreacă câteva ceasuri acum vre-o patru ani în Sibiu, îmi zice: „Bine nu înțeleg poporul român din Ungaria? Se plânge de un jumătate secol de opresiune, și o suferă, pătimind. Ori că opresiunea e numai în închipuirea poporului dvoastră, ori atunci...”

N'a spus mai mult scoțianul diplomat, ci m'a lăsat să înțeleg, ce voia să zică. Voia să spuie cam ce a spus personajul înalt din Viena cu cuvintele: „arătați că puteți fi periculoși”...

Vedeți, aici e chestia. Vorba românească „obraznicul mănâncă praznicul”. În viața popoarelor e cam la fel ca și în viața indivizilor. Unii zic că de acceptam și noi dela început acest fel de luptă, azi am fi mai departe, sau în cel mai rău caz am fi trecut peste o catastrofă a vieții noastre din care învățăm poate

mai mult pentru orientarea noastră în viitor. Dar nu e așa. Ceia ce vedem astăzi, ne pune mult pe gânduri. Vedem, cum presa oficioasă declară, că statarul declarat pentru provinciile anexate s'a făcut pentru — apărarea populației sârbești din Bosnia și Hertegovina împotriva progromului deslăntuit din partea musulmanilor și a celorlalte popoare contra Sârbilor.

Ei bine și pe noi cari ne-am dus cu „Memorandul” la bunul împărat, ca să ne plângem, ne-au închis, și pe noi, cari zicem „lăsați-ne să trăim”, vor să ne strivească. Da, așa este. Noi prin ceiace am făcut și ce facem, ne-am arătat todeauna, că suntem nefericiți, și pentru un nenorocit ori ai milă, ori dacă n'ai inimă îl alungi dela tine... Iar dacă nenorocitul ridică pumnul și te amenință, te aperi de poți de el, ori, te dai planic și faci un compromis de salvare.

Noi Români însă nu ne-am dimis niciodată la o politică de vagabonzi, fiindcă suntem conștii; că poporul nostru face parte din o gintă din cele mai alese pe pământ.

Și ori cât am vedea, că apucăturile altor popoare mult inferioare nouă ca rasă, sunt în stare să înfrice pe alții, noi vom rămânea aceia ce suntem: un element de progres și de civilizație în Europa, de care va trebui să se ție cont în cel mai apropiat timp, când se va da lupta decisivă între cultură și anarhie. Atunci va trebui să se facă o selecțiune între neamuri. Și atunci suntem convinși, că Europa va alerga după noi, și monarhia ne va ști prețui ca pe „un element, care „nu poate deveni periculos”, în nici un stat, din care face parte, pentru progresul culturii omenesti, dacă i se dau toate condițiile de dezvoltare sănătoasă a firei sale etnice, care singură îi poate întări calitățile morale și intelectuale, superioare, înăscute. Noi, nu avem de ce „să ne arătăm periculoși”, deoarece misiunea noastră în lume se va dovedi ca una dintre cele mai folositoare, în evoluția evenimentelor, ce sunt pe cale.

se legăna
pe ele.
Veniau din luncă mirodenii,
venia din deal
miros de fân cosit și ud de ploii...

atunci ni s'a ivit...
Amurgul blândul călător ce varsă vis în
Era târziu... [suflet.
Vrăjit ca'n basme stam privind...
iar liniștea curgea din cer
și din luceferi.
Năprasnic
din mine-atunci au isvorit
dorinți din alte vremi,
comori a lumilor ce-au fost,
dorințele pierdute-a moșilor strămoși
ce stau de veci
adânc în mine îngropate...

Dar atmosfera aceasta, în care visează și lucrează d. Pillat, îl face, să stea mai totdeauna departe de lirismul ușor al cântecelor, pretutindeni să caute partea gravă, căreia să i se dea cu întreg sufletul, pretutindeni să se scoabe la acele dorințe și idei „cari stau adânc într'însul îngropate”, și să le desgroape și să le dea forma versului său totdeauna melodios. Chiar și dintre cântecele sale, — această formă particulară a poeziei erotice ușoare, — cele mai isbutite sunt acelea, în cari sub forma ușoară se ascund idei, de o mai largă perspectivă, decât

să le poată încapea cadrul restrâns al acestui gen:

În primăvară au sosit, să-mi cânte la fereastră
Din fluier, din cobză, din nai:
Nădejdea, Credința Iubirea albastră
Aduse de veselul Mai.

Faceau o larmă! — m-au trezit din lungă mea
[visare.

Le-am aruncat un icusar;
S'a dus taraful cerându-mi iertare, —
Zimbând strigai: „Veniiți mai rar!” —

În toamnă singur a venit să-mi cânte la fereastră,
Din vioară pe-o strună numai,
Trecutul, pierdutul în noaptea sihastră
Cu zilele mortului Mai.

Abia 'ngâna, — dar m-a trezit din lungă mea
Svârlit-am inima ca dar [visare:
Și când el a stat cerându-mi iertare,
Plângând șoptii: „Revino iar!” —

Atât din cele două serii de cântece cât și din celelalte poezii ale sale iese la iveală un fapt destul de neobișnuit la noi și neobișnuit mat ales la un scriitor tânăr: d. Ion Pillat nu e de loc poet erotic. Iubirea îl atinge abia superficial, ca să nu zicem, că-l lasă insensibil, nu-l sguđuie, nu-i răscolește sufletul, nu trezește într'însul furtuni de patimi, nu-l face, nici să su-

Prob
Este
ternaț
contemp
lor, un
publice
câtor și
mânând
Dacă
tor și se
tru solu
avea loc
de vrem
sârb, ac
torie, în
independ
întregul

Dacă
ției rap
politice
element
puțin, un
atunci E
soluțione
caz, prob
regat nu
care fac
bieme an
între alte
ceasul s
după cum
tele balc
turcesc,
tervenția
țerea ex
orientări
între im
rezolvită
în sensu

A ing
a îngădu
prin nest
tări, pac
tru a fi,
versale,
voie de

Din
se va ve
ori al cu

ferre nici
potriva p
struna su
ecou. În
vează nu
rat al ace
s'a rățac
Coșbuc, s
care frun
plu decor
incoheren
devăratul
ce-o știe
gondola.

Iubire
Pillat e r
frumuseți
mântare p
De dragu
orb” într
mai groz
de bună
pleoapele
deuna a

O am
Dureri
Cu su
Icoana
Etern
Depar
Sub p

Presa din România.

„Mișcarea” (liberală, Iași.)

Problema este aceasta.

Este noua orientare a mersului politicii internaționale, orientare, care a putut da epocii contemporane denumirea de epoca naționalităților, un element constant și principal al opiniei publice europene, sau e numai un element trecător și secundar, constantă și principală rămânând încă tendința imperialistă?

Dacă acea orientare este un element trecător și secundar, atunci intervenția Europei pentru soluționarea conflictului austro-sârb nu va avea loc. Imperialismul austriac va triumfa, mai de vreme sau mai târziu, împotriva regatului sârb, acesta neavând, față de el însuși, altă datorie, înainte de a renunța la suveranitatea și independența sa, decât de a-și pune în valoare întregul eroism, de care e capabil.

Dacă, însă, această nouă orientare a evoluției raporturilor dintre actualele formațiuni politice este, în opinia publică europeană, un element constant și principal, sau dacă este, cel puțin, un element cu tendință de a deveni astfel, atunci Europa este datoră să intervie pentru soluționarea conflictului austro-sârb. În acest caz, problema pusă între marele imperiu și micul regat nu e o problemă unică, ci e o problemă, care face parte dintr'un sistem întreg de probleme analoge, puse, de fapt, în mod latent, și între alte formațiuni politice și care își așteaptă ceasul soluționării în sensul noii orientări. Și după cum problema pusă acum un an între statele balcanice aliate, deoparte, și între imperiul turcesc, de altă parte, a fost rezolvită, prin intervenția Europei — România fiind numai puterea excențivă a voinei ei — în sensul acestei orientări nouă, tot așa și problema pusă acum între imperiul austriac și regatul sârb trebuie rezolvită prin aceeași intervenție europeană și în sensul aceleiași nouă orientări.

A îngădui ca ea să se rezolve astfel, înseamnă a îngădui să sporească situațiile, cari amenință, prin nestabilitatea lor, sub raportul noii orientări, pacea europeană, și veacul al XX-lea, pentru a fi, în ce privește progresul civilizației universale, la înălțimea veacului trecut, are nevoie de pace.

Din desfășurarea viitoare a evenimentelor se va vedea al cui va fi triumful: al pașosului ori al cumpenei.

„Viitorul” (ziar oficial liberal, nr. de Mercuri).

Toată ziua de ieri și aseară, — mai ales după pace s'a cunoscut în întregime răspunsul Sârbiei la nota Austriei, — situația externă a continuat să fie socotită ca foarte gravă

lată cum priveau situația unii dintre diplomații cei mai autorizați dela noi:

— „Lucrurile nu ar fi ajuns aci, dacă puterile luau inițiativa să intervină la Viena mai înainte ca nota Austro-Ungariei să fi fost remisă la Belgrad.

„Astăzi când faptul a fost implinit, se înțelege că acțiunea diplomatică a puterilor e și mai grea și cu mai puțini șorți de reușită.

„In tot cazul această acțiune se exercită și, în special de Rusia; — puterile profită de intervalul de timp care rămâne liber până la efectuarea mobilizării în Austro-Ungaria ca să-și exercite influența la Viena, pentru ca Austria să găsească deplin satisfăcătoare nota de răspuns a Sârbiei. Alte puteri lucrează să obțină cel puțin o localizare a conflictului și asigurarea cel puțin a menținerii echilibrului balcanic.

„In privința aceasta Austria a dat asigurări că nu urmărește nici o cucerire teritorială în Sârbia, și că, prin urmare, nu se va atinge de echilibrul balcanic nou stabilit anul trecut.

Din aceiași sorginte diplomatică ni se spune aseară:

Austria nu va putea începe în nici un caz ostilitățile înainte de câteva zile, adecă după terminarea mobilizării, pe care a decretat-o.

„De altfel chiar când Austria va începe acțiunea militară, Sârbia va abandona tot Nordul, retrăgându-și armatele la o sută de kilometri în josul țării, de unde va opune rezistență dacă Austria va înainta.

„In aceste condițiuni vedeți bine că puterile mai au un răgaz să-și exercite influența la Viena, în nădejdea ca să obțină o ameliorare a situației.

„Nu se pun mari speranțe în acțiunea diplomatică, dar nici nu se poate afirma că această acțiune va rămâne fără nici o influență. Deocamdată însă, situațiunea se menține tot așa de alarmantă ca până acum.

In legătură cu conflictul austro-sârb s'a pus în discuțiune atitudinea României față de o atingere a echilibrului balcanic.

Răspunsul s'a dat tot în cercurile diplomatice.

— „România, se spune în aceste cercuri, nu mai avea nevoie de o declarațiune asupra atitudinii ei față de conflictul austro-sârb.

„Politica României se cunoaște: menținerea echilibrului balcanic, stabilit în conferința dela București. Pe chestiunea menținerii acestui echilibru România e solidară și cu Grecia.

„Cu acest punct de vedere al României lumina diplomatică e pusă în curent.

„Seara” (C. Mille).

Intru cât privește țara noastră ea nu are nimic de câștigat, amestecându-se în acest conflict, intrucât Austria a declarat că va respecta tratatul dela București, intrucât Bulgaria a făcut o declarație identică, anunțându-și în mod oficial neutralitatea.

De altminteri, în momentul când scriem aceste rânduri, ni se comunică dela consiliul de miniștri ținut la Sinaia sub președinția M. Sale regelui, că în acest consiliu s'a hotărât neutralitatea României, condiționată de faptul că Bulgaria să păstreze aceiași atitudine și să nu se dedea la nici o acțiune menită a știrbi tratatul dela București. Prin urmare glasul civilizației și democrației, considerațiile superioare ca și marile interese materiale ale multimei, totul poruncește localizarea războiului.

Singuri vinovați ai acestui război sunt acel cari au organizat și săvârșit mișelescul atentat dela Serajevo, pe care nu-l pot aproba nici chiar cei mai interesați amici ai Serbiei.

Ei singuri trebuie să-și ia pedeapsa, iar Europa, și în deosebi țara noastră să-și continue mersul înainte pe căile culturale și civilizatoare, pe terenul prosperității economice și comerciale, care nu trebuie cătuși de puțin jignite de uneltirile unor asasini, cari își agravează crima prin încăpăținare.

D. Karnabatt.

„Acțiunea” (d. Tache Ionescu).

Se lansase un manifest prin care cetățenii capitalei erau invitați să vie ieri, la orele 6 seara în fața Universității și statuei lui Mihai Viteazul ca să facă o manifestație de simpatie în favoarea poporului sârbesc.

Încă dela orele 5 p. m. numărâși agenți polițienesti în frunte cu prefectul poliției s'au postat în fața Universității înștiințând pe cetățeni că meetingul a fost contramandat și rugându-i să se risipească.

Intr'adevăr unul dintre inițiatorii meetingului a fost invitat la d. Porumbaru ministrul de externe,

feri nici să se bucure. Acolo unde d. Pillat împotriva personalității sale, încearcă nota erotică, struna sună scurt, dacă nu fals și rămâne fără ecou. In „Cântecul stepei I”, ceea ce ne captivază nu-i dragostea ci-i avântul neastâmpărat al aceluși fiu al întinderilor, în sufletul căruta s'a rătăcit par'că ceva din sufletul flăcăilor lui Coșbuc, și mai ales e mândria lui dârză, pentru care frumoasa față nu apare decât ca un simplu decor. In „Noapte pe lagună”, unde cu toată incoherența, se află câteva accente erotice, adevăratul farmec îl formează atmosfera caldă, ce-o știe crea poetul în jurul unei plimbări cu gondola.

Iubirea așa, cum o găsim în versurile dlui Pillat e mai mult o închinare cucernică în fața frumuseții armonice și înălțătoare, decât o frământare pătimașă a întregului complex sufletesc. De dragul acestei frumuseți s'a închis „Monahul orb” între zidurile mănăstirii și în tainițele și mai grozave ale veșnicului întineric, orbându-se de bună voie ca să o poată păstra pe veci sub pleoapele închise și să și-o poată aminti întotdeauna așa de neprihănită, cum a zărit-o.

O amintire pe-alta o învie;
Dureri uitate iarăși o să vie,
Cu sunete pe coarda unei lire.
Icoana ei din nou o să-mi răsară
Etern de dulce, ca o primăvară...
Depart'e'n țări cu codrii de lămâi
Sub portocali cu portocale coapte.

De ce fu scris, ca pururi să-mi rămâi
Cu tot trecutul reîntrat în noapte?

Era 'n amurg pe țărniuri apusene
Când rătăciam în urmăriri desarte...

Și ea veni. — Profilul efemer
Se zugrăvi pe ceruri de lumină,
Se oglinzi în cerul de lumină,
Ce se boltea pe mări de întineric...

Pieri din ochii-mi totul: vis și lume.
Se stinse universul, — Ea rămase;
Și luna, ce urca prin țări de brume.
O adumbria cu raze de mătase.
Pieri în suflet totul; amintirea
Trecutului se șterse la privirea
Unei copile rătăcită 'n lume...
Și pricepu pe țărniuri depărtate
Intr-un amurg târziu, sub cer de pară
Și-apoi în pacea nopții argintate,
Că Ea din mine n-o să mai dispară.
Atuncia la ce bun cu dor nebun
S-o iau, s-o strâng, s-o frâng, ca pe o floare?

Când ai atins un flutur, el perdut'a
Pe veci din aripi scumpa strălucire...

Și dureros pe țărni săpat de ape
Eu am cules-o numai din privire,
Și am răpit-o sub închise pleoape,
Am dus-o 'n țări cu veșnică zăpadă...

Apoi din ochi, ca pururea s'o vadă
Mi-am smuls lumina lumii trecătoare.

Și am lumina feței ei pe veci,
Călugăr orb sub bolta fără soare
Inchis în paza zidurilor reci...

Am citat anume atâtea fragmente din poezia aceasta, ca să iasă și mai clar la iveală, că iubirea în concepția dlui Pillat e una cu adorația frumuseții, iar frumuseța e elementul, care dă vieții omenești suprema mulțumire și în schimbul căruia te poți lăpăda de toate micile bucurii, ce-ți stau la îndemână. Căci ceea ce ridică așa mult armonia și puterea de captivare a poeziei dsale e tocmai acest cult al frumuseții, fie materială, fie ideală, și apoi discreția și castitatea sentimentelor și ideilor exprimate.

Să nu se creadă însă că d. Pillat vede întotdeauna cu ochii sufletesti ai monahului său. Femea nu-i nici pentru dânsul totdeauna intruchiparea frumuseții și a idealului. „Eva” o spune lămurit:

Privirea ta mă face fără vină,
Dar tot ea poate patime să-mi dea
Și de păcat făptura să mi-o lege.

Ceeace sunt? Ceeace ești tu însuți...

De treci nepăsător, — sunt Trecătoarea;
Dar oarba ta credință mi-a redat

care a intervenit să nu se mai țină meetingul, ca fiind tardiv.

Cu toate frământările poliției la orele 7 sute de cetățeni stau în fața universității așteptând desfășurarea evenimentelor. Cum din moment în moment numărul manifestanților creștea, încercările dlui Corbescu de a zădărnici manifestația deveniră zadărnice și un grup numeros de cetățeni se îndreptă spre Calea Victoriei, având în capul său pe purtătorii steagurilor românești și sârbești.

În clipa când manifestații au ajuns în Calea Victoriei, agenții polițienesci au năvălit asupra lor și au rupt steagurile sârbești. Când s'a încercat acelaș lucru cu steagurile românești, manifestații au opus o rezistență violentă agenților polițienesci și au izbucnit din mulțime strigăte de:

Rușine! Rușine!

D. prefect Corbescu se adresă unui domn student:

- Închide steagul.
- Dar cine ești dta?
- Prefectul.
- Ei așa, glumești.

Cum numărul manifestațiilor deveni considerabil, poliția se găsi în imposibilitate să-i mai oprească.

Cetățenii au parcurs bulevardul Elisabeta și prin strazele Brezoianu și Sărăndar, au ieșit din nou pe Calea Victoriei, îndreptându-se spre Calea Dorobanților unde se află legațiunea Serbiei, cântând „Deșteaptă-te Române”, „La Arme” și strigând „Trăiască Serbia”.

În fața palatului regal, în dreptul străzilor ce duc la legațiunea austro-ungară, prefectul postase puternice cordoane de jandarmi, spre a împiedeca o manifestațiune ostilă.

Apoi procesiunea și-a urmat drumul până în dreptul străzii Romană unde apărură un puternic cordon de jandarmi în frunte cu d. prefect Corbescu, care înștiință mulțimea că nu are voie să înainteze.

Cei de față au arătat dlui prefect, că intenția lor e să manifesteze în chip pașnic în fața legațiunei sârbești și apoi să se risipească în liniște.

Dar d. Corbescu, drept răspuns, ordonă ca jandarmii să oprească cu forța mulțimea și ordin le fu dat să puie baioneta la armă.

Atunci s'a produs o mare învâlmăseală. Cetățenii voind să înainteze, jandarmii au început să maltrateze mulțimea și steagurile românești au fost străpunse de baionetele soldaților.

Mulțimea izbucni atunci în huiduieli, iar d. prefect petrecu un moment destul de critic.

Mai multe persoane din mulțime au încercat să liniștească pe manifestații. Dnii Policrat, Cerchez, I. Sturza și studentul Mircea Lecca, după ce au arătat rolul urit al Ungariei împotriva fraților noștri, au încercat să liniștească pe cetățeni, asigurându-i că ajunge intenția și că ecoul manife-

stației de simpatie pentru Serbia a ajuns deja la locul cuvenit.

Apoi, după ce d. Policrat anunță că acesta e numai începutul mișcării și că se va orândui un comitet în scopul ținerii mai multor întruniri în capitală, mulțimea se îndreptă spre piața Amzei.

Pe când manifestații străbăteau piața Amzei s'au auzit strigăte: „La legațiunea franceză!”

Atunci manifestații, cari acum atinseseră numărul de mai multe mii, s'au îndreptat în pas alergător spre legațiunea franceză, unde au făcut o manifestație de simpatie Franței și poporului francez.

Apoi d. Cerchez rosti câteva cuvinte de dragoste pentru sora noastră Italia, care a fost vecinică alături de noi, la toate revendicările noastre drepte. Mulțimea izbucni în strigăte: Trăiască Italia! Trăiască poporul italian!

D. Corbescu care urmări manifestația, rugă persoanele prezente să intervină ca mulțimea să se risipească, ceea ce se făcu.

„L'Indépendance Roumaine”

(oficios liberal, Nr.-ul de Joi.)

Cu toate complicațiile, ce ar putea să se ivească, și ale căror consecvențe sunt incalculabile, încât putem spera că se va localiza conflictul, în urma silințelor desfășurate de toate statele, cari, după cum încercăm și noi, nimic nu scapă din vedere, pentru a înlătura o conflagrație generală.

Datorița României este, din ce oră n'a fost chip să înlătura conflictul, de-a se reține dela orice manifestație inoportună, în contradicție cu interesele sale, și cu relațiile ei de prietenie. Manifestațiile încercate ieri, pe urma unui apel anonim, îmbibat de ură în contra puternicei monarhii din vecini, împrietenită cu noi, constituie un act regretabil, în momente, când avem lipsă de cea mai clară vedere, și de cel mai rece sânge.

Facem apel la toată lumea, ca în viitor să incunjure astfel de acte de inconștiență astăzi deosebit de culpabile, și orice manifestații de discordie, în împrejurări când se preînde solidaritate, precum și orice încercări de-a compromite sau de-a angaja autoritatea statului prin violente de stradă, pe cari guvernul trebuie să le înăbușe!”

„La Politique” (conservator).

Guvernul român a fost de părerea, după cum suntem informați, că Sârbia datorește sa-

tisfacție Austro-Ungariei, și că Austro-Ungaria ar trebui să dea dovada unui larg spirit de conciliație, în interesul superior al păcii.

După ruptura oficială a raporturilor diplomatice, guvernul român a declarat, atât prin organul primului ministru cât și prin organul ministrului de externe, că are de gând să păstreze, în acest conflict, o neutralitate absolută. Tot atunci guvernul mai declară că România e decisă a veghea asupra tratatului dela București, fără de-a pronunța o singură dată numele Bulgariei. Guvernul grec a făcut reprezentanților puterilor o declarație identică.

„Înainte” (C. Fleva).

Situația externă este tot alarmantă. Se fac mari eforturi pentru ca războiul să nu înceapă, sau cel puțin să rămâie localizat și să nu producă conflagrația europeană, de ale căreia terribile urmări toată lumea se teme. — Decât până în acest moment nimeni nu știe cum au să se desfășoare evenimentele. — Este cert că Austro-Ungaria a dat o lovitură și a încercat să forțeze mâna aliaților săi pe cari i-a pus în fața faptului împlinit, căci nota trimisă Serbiei, a fost comunicată la Berlin, la Roma și la București după ce fusese remisă primului ministru al Serbiei, dlui Pasici.

Faptul a produs surprindere și nemulțumire peste tot, fiindcă niciunul nu se poate privi cu inimă ușoară un conflict ce ar putea să ajungă la o conflagrație generală. — Dar cei dela Viena voesc un succes desăvârșit față de Serbia, o revanșă strălucită pentru politica sa balcanică.

Războiul României în consiliul miniștrilor Rusiei. „Keleti Értesítő” scrie că ziarele rusești anunță că la consiliul de miniștri ce a avut loc acum în urmă sub președinția tarului a luat parte și reprezentantul României la Petersburg, pe care deci cercurile guvernamentale rusești l'au inițiat în atitudinea politică și militară a Rusiei. Presa rusească conchide că România ar fi acum cu totul de partea Rusiei. Ziarele naționaliste insistă ca Rusia să răspundă la operațiunile militare ale Austro-Ungariei mobilizându-și întreaga armată. Rusia — scriu ziarele — se încrede în ajutorul Franței, care cu cele 6000 aeroplane ale ei va pune în mirare lumea, arătându-i cum se poartă un război modern. Articolele ziarelor pare să fi fost scrise încă înainte de a fi făcut Anglia pasul cunoscut, la a cărei sprijin spera și care și-ar trimite flota în ajutorul Rusiei.

Deținerea Sârbilor din Baia. „Keleti Értesítő” anunță: Poliția din Baja l'a deținut azi pe brutarul sârb Ottasevici, care a declarat în-

Eternitatea clipei, dacă 'n marea Fluidicelor plete te-ai scaldat. De poruncești eu voi lovi în palme, Ritma-voi goală pasul baiaderii. Și dacă vrei, voi sta curată 'n strană Și voi refi în murmur lin de psalme Iar Sfânta încingătoare a durerii...

Dacă am lua însă rând pe rând paginile dlui Pillat și ne-am opri câte puțin la versurile, în cari e pomenită și femeea vom întâlni mai adeseori pe această „Sfântă învingătoare a durerii”, decât lasciva dansatoare a Indiilor, ca o dovadă că dânsul așa vrea și așa înțelege rostul femeii și așa-i corăspunde concepției sale de viață.

Iar viața d. Pillat n'o privește nici decum cu ochi pesimiști. E drept, că goana după fericire ne aduce adeseori desiluzii, dar fericirea nu-i nici ea străină vieții pământene. Trebuie, să te ști înfrâna, să te ști opri în calea dorințelor tale, și să o cauți în bunuri superioare, cari nu sunt supuse volniciei oamenilor și vremurilor. În poezia „Sacrofagele” poetul cu sufletul său ajunge în fața a trei sicrie, în cari dorm tipicii fauritori de fericire ai vremurilor vechi: Alexandru cel mare, Hero și Leandru și în sfârșit Homer, doarme deci gloria războaielor, farmecul iubirii și poezia. Dar când dornic de fericire poetul deschide sicriul cel dintâi, nu ză-

rește decât „pulbere și praf”: deșertăslune. Crede că poate în iubire e mulțumirea sufletească, ce caută împinge capacul sicriului al doilea și rămâne înfiorat când vede că sub „piatra răsturnată nu mai era nimica”: nici fericirea iubirii nu e durabilă. Dându-și sama de nesocotința sa își oprește sufletul de a deschide al treilea sicriu, ca nu cumva să se convingă, că nici arta nu e dătătoare de fericire. Parc'ar zice: Călcați în picioare biruștele, înlăturați iubirea, dovediți-ne că sunt deșertăciune, dar lăsați-ne neatinsă arta și poezia, căci, fie minciună, fie adevăr întrânsele, ele ne dau iluzia fericirii, iar viața și așa nu-i altceva decât un șir nesfârșit de iluzii pe cari ni le sugestionăm noi nouă înșine!

— „O lasă sarcofagul din urmă! Nu-l atinge!” Strigai, „Menită-i poate, să moară nemurirea. „Să crezi în fericire e poate fericirea”.

Nu mă mir deci că d. Pillat se simte atras spre Lesbos și Corint, că-i place să viseze în fața reginelor Franței din grădina Luxembourgului, sau în apropierea „puntei della Salute”; și-mi pare foarte firesc ca dânsul să se oprească în fața frescăi din Orvieto și în versuri admirabile să ne dea o a doua frescă ale cărei contururi și linii de adevărat maestru să o apropie de neîntrecută artă din „Cesar Borgia” al lui Paul Verlaine, precum îmi pare iarăși firesc ca dânsul să evoce sirenele lui Homer, să populeze

marea iarăș cu tritoni să pună cuvinte omenești în glasul valurilor și să-ți trezească părerea, că ești numai o părticică din imensitatea aceastei vie ce te incunjoară și te stăpânește.

Căci acestea formează conținutul de valoare al volumului.

Nu vreau să spun că greșeli nu sunt. Incoherențe, umpluturi, neglijențe de formă nu sunt tocmai rare. Dacă în privința acesteia volumul „Visări păgâne” era mai puțin vulnerabil, decât „Eternități de-o clipă”, acesta în schimb, prin câteva bucăți de rezistență, — pare mai matur, deși inegal, mai bine cugetat, și pare totodată a și indica drumul, pe care are să apuce de aci încolo autorul său...

Socot că e de seamă meriul dlui Pillat, pe deoparte pentru că alături de poezia de fraze sunătoare și de imagini-clisee, alături de interminabilele poezii descriptive cari au inundat toate revistele noastre, dânsul vine cu o poezie de idei, și că alături de scrisul atâtor stihuitori, a căror cultură literară constă din doi-trei autori români pe cari îi macină neînterupt până la banalizarea scrisului lui e oglinda unui suflet în desvoltare, dar al unui suflet cu o largă cultură artistică-literară și al unui suflet care are totodată și forța intelectuală de a judeca ce și-a agonisit.

tr'o societă
va înver
a mai fo
revici, ca
nu puste
revici a
pentru ag
rul de vi
cării sâr
timpul ră
citat la p
țină dela
se va pro
pucarul s
pagandă
nea dețin

Cetim fr

Neamul
tărișoarei
care și in
toare cari
Europă, sch
clipă harta
și pentru p
condiții
La noi în
seamnă, ca
noastre și
gică a neu
vitezei sale
cele mai b
sceptrul ha
care visa d
cuprins și
ispravă. In
stră, datori
strânge rân
apropiată p
părătie, ace
cumpeitoar
bucovineni
pune cu atâ
să stăm ga
cari le pre
nepregătiți

Întâmplă
sunt cea m
de acest se
de astădată

În ședin
în 11 Iulie
Popowitz a
că Dr. Ghib
silvania a
fața inspi
mâne și rut
Acestă inte
unicul repr
de țară, că
învățătorim
tradare, pro

În aceea
d. Onciul a
mână” din
motivul că
sa scrieri a
nefericită
zintantului
vânt un des

Aceste d
mul române
Dr. Ghib
tătorimii și
reprezentan

tr'o societate, că va face el război dar așa că va invenina pânea Maghiarilor. În Baja a mai fost deținut soldatul Milan Mazerevici, care i-a îndemnat pe rezerviștii sârbi să nu puste asupra fraților lor din Sârbia. Mazerevici a fost pe timpul anexiunii condamnat pentru agitație la 2 luni temniță de stat. Negustorul de vin Milan Iovanovici, conducătorul mișcării sârbești din Baja, și care a transmis în timpul războiului balcanic ajutor Serbiei a fost citat la poliție, unde a fost admoniat ca să se rețină dela orice propagandă, căci în caz contrar se va proceda foarte riguros împotriva lui. Papucarul socialist Nándor Pock care a făcut propagandă împotriva războiului a fost deasemenea deținut.

Din Bucovina.

Cețim în „Viața Nouă”:

Neamul românesc de pretutindeni, afară de hotarele țării noastre, este cuprins de o neobișnuită miserie și încordare sufletească. Evenimentele cumperi-toare cari s'au petrecut în anii din urmă în bătrâna Europă, schimbările sguuitoare care au prefăcut într-o clipă harta etnografică a Peninsulei Balcanice au creat și pentru poporul român o nouă situație, pregătind condiții noi cari sunt pe cale să-i schimbe soarta. La noi în țară aceste evenimente trec neabăgate în seamă, ca și când ele n'ar atinge de fel interesele noastre și condițiile noastre de trai. Moartea tragică a neuitatului Arhiduce Francisc Ferdinand și a vitezei sale soții ne-a sguudit ce e drept adânc, căci cele mai bune speranțe ale obștei Românilor de sub sceptrul habsburgic s'au concentrat în acest hărbat care visa de o Austrie-mare și puternică, în al cărei cuprins și nouă Românilor ne era rezervat un rol de ispravă. Incercarea grea prin care trece împărăția noastră, datorită ce o au toate popoarele Austriei de a-și strânge rândurile pentru ca să poată fi în vreme de apropiată primejdie zid de apărare pentru tron și împărăție, aceste momente credeam că vor fi destul de cumperi-toare ca să deștepte în sfârșit și în România bucovineni conștiința de datorie națională care ne împune cu atâta greutate să fim prevăzători, să fim tari, să stăm gata umăr la umăr ca evenimentele mari pe cari le pregătește poate ziua de mâine să nu ne aple neapregățiți și nevrednici de ele.

Intâmplările care se petrec însă în mijlocul nostru sunt cea mai dureroasă dovadă că suntem încă străini de acest sentiment de datorie națională. Vom aduce de astădată următoarele două cazuri simptomatice:

În ședința consiliului școlar de țară, care s'a ținut în 11 Iulie 1914, reprezentantul Rutenilor d. Omellan Popowitz a interpellat prezidiul ori de are cunoștință că Dr. Ghibu inspectorul școlilor românești din Transilvania a ținut în liceul gr.-or. de copile din Cernăuți, fa față inspectorului Simionovici, înaintea copilelor române și rutene un discurs inflăcărat de idei soviniște. Acestei interpelelațiuni a adăogat d. Onciul, care este unicul reprezentant al Românilor în consiliul școlar de țară, că același Dr. Ghibu cu prilejul congresului învățătorimii din Suceava, s'a făcut vinovat de înaltă trădare, propagând idei panromânești.

În aceeași ședință a consiliului școlar de țară același d. Onciul a învinovățit apoi societatea „Școala Română” din Suceava asemenea de înaltă trădare, pe motivul că această societate răspândește prin librăria sa serieri antidinastice. Drept dovadă d-sa a produs o nefericită broșură a unui obscur autor pe care reprezentantul „Școlii Române” îl numește cu drept cuvânt un descererat patologic.

Aceste două fapte încarcă de amară hulă întreg neamul românesc din Bucovina.

Dr. Ghibu a venit la Suceava ca oaspe al învățătorimii și școlii românești din țară; el a venit ca reprezentant al învățătorimii și școlii românești din

Transilvania și a știut să le reprezinte cu multă cumpătate și vrednicie. El a venit cu dorul în suflet să se încredințeze și să se bucure de progresele școlii noastre și de vrednicia învățătorimii noastre, care contribuie cu atâta ispravă la înaintarea culturală a poporului. Discursul ținut de d. Ghibu în acel congres a fost poate punctul de culminație prin expunerile convingătoare și profunditatea sentimentului. Acest Ghibu, zice d. Onciul, a răspândit cu prilejul congresului din Suceava idei panromânești. La cine a răspândit el asemenea idei? Urmează că la învățătorimea întrunită în acel congres...! Această învățătorime, recunoscută de loială și patriotică, s'a făcut de astădată și ea vinovată de înaltă trădare, căci a primit, după judecata dlui Onciul, agitația panromânească a dlui Ghibu, fără să o respingă și fără să se revolte. Înțelege oare d. Onciul cu câtă hulă a încercat întreaga noastră învățătorime, pe care a sedus-o să violeze sfîntenia ospitalității fără ca ea să aple bărbăția să-și apere oaspele cel mai ales de insulte atât de infame??

Soc. „Școala Română” din Suceava ocupă între instituțiile noastre culturale un loc de cinste. Prin 30 de ani a tras ea o brazdă adâncă în ogorul culturii noastre naționale. Școala primară a primit dela ea primul îndemn spre naționalizare. Școlile secundare dătoare acestei societăți existența și consolidarea lor. O parte însemnată dintre funcționarii, profesorii și învățătorii noștri dătoare sprijinului acestei societăți starea și valoarea lor. Prin 30 de ani „Școala Română” a stăruit să crească generațiunile tinere în deplină via-goare de trup și suflet, ca să devie elemente folositoare și vrednice ale neamului și patriei.

Dnul Onciul, lovind în aceste instituții, a lovit în interesele cele mai vitale ale neamului. Înțelegem cu prisos că prăbușirea nefastului său democratism și amărăsc sufletul și-i întunecă mințile. Pofta nepotolită de putere și căpătuială l-a adus însă la marginea prăpastiei.

Ingroziti și indurerati îl întrebăm pe dl Onciul: până unde va continua lupta cu asemenea arme herostratice?

O lămurire. Dl Dr. Aurel de Onciul, care este unicul reprezentant al obștei românești în Consiliul școlar al țării, în ședința din 11 Iulie a acestei corporațiuni, a denunțat soc. „Școala Română” din Suceava că răspândește prin librăria sa serieri antidinastice, învinuind-o astfel de înaltă trădare. Drept dovadă d-sa a produs pamfletul unui descererat patologic, care scriere însă din cauza cuprinsului ei necuviincios fusese respinsă din partea directorului librăriei de a fi pusă în vânzare. Ne îngrozește această încercare monstruoasă de a lovi într-o instituție culturală, care după o activitate spornică de 30 ani, și-a câștigat un titlu de cinste în istoria culturală a poporului român bucovinean.

Rămâne ca neamul românesc să-și dea seamă în ce fel înțelege dl Onciul să îndeplinească chemarea sa de a apăra interesele noastre naționale în înaltul corp al Consiliului Școlar de Țară.

Suceava, în Iulie 1914. — În numele societății „Școala Română”: Eusebiu Popovici.

D-șoara Brendzan și afacerea Ghibu. Primim următoarele: E cunoscut faptul că mergând d. inspector Dr. O. Ghibu, în tovărășia dlui insp. Simionovici, să viziteze liceul gr.-or. de fete din Cernăuți, d-sa a ținut o simplă vorbire în limba română către copilele din numitul liceu, care vorbire a fost răstălmăcită de deputații și de presa ruteană, ca o manifestare valahă. Imediat s'a aflat autorul denunțului care este... d-șoara Brendzan, profesoară la liceul gr.-or. de fete. În urma afirmării noastre, d-sa ne-a trimis o rectificare prin care tăgăduia aserțiunea noastră. Noi însă n'am crezut-o și bine am făcut, căci acu, după discuția în jurul acelei chestiuni care a aflat loc în ultima ședință a consiliului școlar din 11 Iulie, aflăm dintr'un isvor sigur — foarte aproape de d. inspector Omellan Popovici — că într'adevăr domnișoara Brendzan a fost aceea care, în denunțul ce l-a făcut politicianilor ruteni,

a denaturat cu intenție sensul vorbirii dlui Dr. O. Ghibu. Cazul este așa de josnic și așa de puțin compatibil cu demnitatea unei dame, încât, de scârbă, nici nu-l vom mai discuta de acum înainte. — („Viața Nouă”)

În Albania nouă.

— Pe cărări bătute. —

Corcea, 1 Iunie 1914.

Cu referire la corespondențele mele anterioare țin să fac cunoscut cititorilor „Românului” importanța elementului românesc din Coritza și împrejurimi.

Fără să exagerez, la Corcea se găsec peste 500 de familii românești; dintre cari numai Fârșiroții au trecut în tabăra naționalistă pe când Moscopolenii până în ultimul timp au fost grecomani.

Astăzi funcționează atât școala de băieți cât și cea de fete, având peste 160 de elevi și eleve, funcționând 2 institute și 3 institu-tori.

Prin faptul că comunitatea românească n'a putut obține iradeaua sub regimul turcesc de a construi o biserică națională; defunctul preot *Haralambie Balamace* și-a transformat *casa în paraclis*, care este frecventat de întreaga colonie românească, având și un cimitir separat.

În urma masacrelor grecești din Coritza, când a căzut victimă și președintele comunității românești, părintele *Haralambie Balamace*, — românii au găsit de cuviință să-l înmormânteze chiar pe locul viran, cumpărat în centrul orașului, unde urmează să se construiască atât biserică românească precum și un monument pentru martirul care a căzut jertfă pentru iubire de neam și patrie.

În acest scop comunitatea românească a cheltuit până acum peste 35.000 lei cu cumpărarea terenului și procurarea de material, care sumă s'a colecționat prin subscripție publică, urmând ca restul să se procure de către autoritățile respective din România, unde a plecat o comisiune spre a stăru pe lângă cei în drept, ca cel puțin acum după pierderea frunțașilor noștri naționaliști, să se contribuie cu suma necesară ca să se ridice biserică și monumentul, în memoria aceluia, care a creat și a susținut o viață întreagă de idei naționalistă printre Români din Albania.

Pe lângă fondul bisericeii, comunitatea din Coritza mai posedă ca avere și o *școală primară* care a costat peste 18.000 lei, precum și toate ornamentele bisericești din paraclis cari ating suma de peste 4000 lei; ceea ce face în total ca avere colectivă suma de 57.000 lei.

Tot la Coritza s'a înființat prima societate filantropico-culturală sub denumirea de soc. *Diștiptarea*, încă din anul 1886; căreia i-a urmat societatea „*Fârșiroțul*” din *New-York*; iar în timpul din urmă societatea „*Haralambie Balamace*” tot în America; ai căror membri sunt modestii Fârșiroți — Motii Pindului — din Coritza și împrejurimi.

Acestea sunt în scurt constatările făcute printre Români din Coritza; cari au ținut să se fotografieze în grup cu *prințul Mihail Sturza* și publicistul francez *contele Piere de Pimodan* cu ocazia vizitei pe care a făcut-o în localitate; când au avut ocazia să admire și pe *tinerii fârșiroți*, cari s'au înrolat ca voluntari în armata albaneză.

Acești oaspeți au rămas încântați de primirea ce li s'a făcut din partea comunității românești din Coritza; astfel că au ținut să viziteze și câteva comune românești din împrejurimi.

Prima vizită au făcut-o la *Pleasa* unde se găsec cam 250 de familii; unde funcționează o

Cel mai căutat COSMETIC de față și de mână pentru dame este

CREMA LUCIA

care în cel mai scurt timp face pielea feței și a mânel catifelată și albă ca zăpada. Prețul unei tegle 1.20 cor.; 6 tegle se expediază franco.

Prețul unul săpun 70 fili. Pudră (albă, crem sau roza) o cutie cu 1.50 cor. De vânzare numai la

Haas Miklós

farmacist. ÓCSÁN lângă Budapesta.

școală de băieți și una de fete cu câte 2 instituții și două institutoare, încă din anul 1883, când a fost câștigată de către naționaliști și biserica comună disolvându-se cu desăvârșire partidul grecoman.

Vizitatorii au rămas încântați de solemnitatea primirii, întrucât le-a ieșit în întâmpinare întreaga comunitate cu preotul, corpul didactic și școlarii, având în frunte corpul de voluntari, condus de către tânărul fârsirot *Dumitru Ciufescu*, fost delegatul Românilor din America. la congresul albano-român din Triest, care a dat onorurile, făcând comanda în limba română.

Cum acest tânăr luase parte ca voluntar cu batalionul macedo-român în campania din 1913 din Bulgaria, a instruit pe Români din Pleasa atât în limba maternă cât și în cea albaneză, pentru ori ce eventualitate.

Corul elevilor de școală a fost la înălțime, mai ales la intonarea imnului lui Mureșanu „Deșteaptă-te Române” și „Pe-al nostru steag e scris unire”. Aplauzele și nesfârșitele urale au străbătut ecoul în munții Pindului, iar reprezentantul României oficiale, d. *Sturza*, atașatul legătuinei noastre din Durazzo, a ținut o cuvântare de îmbărbătare, dând curaj Românilor că în curând Albania va fi scăpată de luptele interne și cele externe, iar Români se vor bucura de toate drepturile etnice, privitor la școală și biserică; drept mulțumire, au fost trase salve de puști de către voluntarii români din cuibul de șoimi al munților, unde se află situată Pleasa.

După masă oaspeții au fost conduși de către voluntari, până în piscul munților, de unde se putea observa cu ocheanul armata greacă; care se afla în munții din *Sveyda* și de-asupra *Bilștei*. — Deși în ziua aceea se declarase armistițiu, totuși Români au ținut să arunce o salvă de puști, trăgând la țintă spre a dovedi vizitatorilor că la un nou atac, vor da drept în carne vie.

A doua zi s'a vizitat vechea catedrală a românismului din Pind „Moscopolea” locuită odinioară de peste 120.000 de Români. Astăzi este o jale să vezi ruinele acestui oraș, care ne-a dat pe marele mitropolit *Andrei Baron de Șaguna*, pe frații *Mociony*, pe *Gojdu*, precum și pe erudiții cărturari din secolul trecut: *Daniel*, *Ucuta*, *Cavalati*, *Roya*, *Buagi* etc. precum și pe grecomanii din Viena: *Baron Dumba* și *Baron Sina*.

Atât ruinele vechei tipografii, precum și a caselor gospodărești, cari au aparținut Românilor emigrați la *Triest*, *Viena*, *Budapesta* și *Brașov*, se văd și astăzi, purtând chiar numele lor.

Astăzi funcționează numai școala română, având doi institutori și 1 institutoare; iar cele 25 de biserici cari mai există la Moscopole se citește grecește și din când în când albanezește; prin faptul că ne lipsesc preoți naționaliști români; deși populația rămasă acum, aproximativ 300 de case sunt românești.

Totuși preoții și institutorii aflători în comună, împreună cu întreg poporul, au făcut o frumoasă primire prințului *Sturza*, contelui de *Pimodan* și însoțitorilor săi, unde au venit și câte o delegație, din comunele vecine: *Șipsca*, *Nicea* și *Bitecuchi*, locuite de Români.

După ce s'au vizitat toate bisericile și vechea bibliotecă, unde am găsit cărți tipărite la *Veneția*, *Budapesta* și *Viena*, unele datate din 1100—1800; am luat drept suvenir un manual de caligrafie tipărit în anul 1821 la *Viena*, de către comunitatea ortodoxă româno-greacă, în care manual se cuprind multe scrieri și chiar denumiri cu subiect și numiri proprii românești din Moscopole.

Totți fruntașii din localitate au insistat să le facem câte o vizită, ținând fiecare să ne arate câte un suvenir din timpurile de glorie ale Moscopolei.

Lucruri mai interesante am văzut la mănăstirea sf. *Prodrom*, unde am găsit și o carte în limba greacă, din care am extras următoarele informațiuni, privitor la acest vechiu monument istoric românesc din centrul Albaniei:

„Această sfântă mănăstire a fost clădită în anul 1634 prin stăruința Eromonahului *Antonlu*, fiind ajutat de către primul ctitor *Gojdu* tăr-

năsindu-se sub numele profetului *Prodrom* și *Ioan Botezătorul* etc.”

Iar mai departe se menționează că în această mănăstire s'a instalat la început o tipografie și se țineau cursuri pentru adulți cărora li se preda materii științifice și noțiuni de filozofie.

Această școală a luat mai târziu denumirea de „Noua Academie” sub conducerea arhierelui *Daniel Moscopolitul*, care în decursul anilor 1800—1802 a tipărit un dicționar în patru limbi: *Româna-Albaneza*, *greaca* și *bulgara*.

La 1840 s'a construit „Noua Academie” lângă mitropolie cu mijloacele românului *Moscopolit A. Cazangi* care a dat 200 de taleri, fiind ajutat și de către *Mihail Chioperca* din Viena care a trimis 4000 floreni de către *Milos* din Serbia, *Zupa* din Adrianopole, *Vreto* și *Baron Toma Stavru din Viena*, originari din Moscopole etc.

Printre alte multe epigrame găsite în această sfântă mănăstire sf. *Prodrom* mai este de remarcat și următoarea: „Prezentul *Tron* și *Amvyn* s'a făcut în a. 1758 sub păstăria *I. P. S. Sale Dorotheu Neofit*, fiind ca Epitrop la sf. *Nicolae Domnul Arghir Ath. Gojdu!*, lucrute de mâna mea proprie spre amintire:

ss. *Anton Kerchireu.*”

„La 1738 a făcut iarnă grea în cât locuitorii au fost nevoiți să arză și dușumelele caselor”.

„La 1739 kila de grâu a ajuns 65 aspri”.

„La 1786 Aprilie 28 în ziua de marți a avut loc un cutremur ruinător”.

De altfel manuscrisele cari se mai găsesc prin biserici și mănăstire sunt de specialitatea unui arheolog, care ar putea găsi multe lucruri importante, atât în legătură cu Ardealul cât și cu țara românească. — Ca exemplu aș putea cita că savantul profesor al prințului *Mavrocordat* fost domnitor în Moldova, anume *Dimetrie Faber* era originar din Moscopole ca și mulți episcopi și mitropoliți din Turcia și România cari treceau drept Greci pe vremurile acelea.

Conchid deci că Moscopolea merită să fie vizitată de către erudiții noștri profesori universitari, cari mai pot găsi multe urme despre vechea civilizație a Românilor din Albania și la mănăstirile din *Bithenchi*, *Șipsca*, *Nicea*, *Lânca* unde s'au retras Români mai târziu după arderea *Niculitei*, *Linilopei*, *Frașari* etc. de către bașibuzucii lui *Ali Pașa Tepelîn*.

Pe lângă *Corcea*, *Moscopole*, *Pleasa*, *Șipsca*, *Bithenchi*, *Nicea*, *Lânca*, unde funcționează și astăzi școli românești, am avut sub regimul turcesc și școlile românești din *Berat*, *Ellbasan*, *Frașari* și *Gabrova*, cari au fost închise anul trecut din cauza evenimentelor din Albania.

Având în vedere că avem element românesc compact și la *Durazzo*, *Tirana*, *Fearica*, *Valona*, *Scutari* etc. se impune o nouă organizație a școalelor și bisericilor românești din Albania; în care scop revizorul școalelor și bisericilor din circumscripția *Coriței*, anume: *Nicută Balamace*, — fiul părintelui asasinat — s'a dus la *București* cu imputerniciri din partea naționaliștilor români ca să ceară o îndreptare radicală a situației de azi, privitor la școlile și bisericile românești din Albania, — cu sediul la *Moscopole*.

În rezumat fruntașii din părțile acestea au cerut chiar prin d. *Sturza*, atașat de legăție la *Durazzo*, ca să se creeze în primul rând un episcopat românesc în Albania, cu sediul la *Moscopole*.

Crearea unui consulat românesc și a unei școale comerciale la *Coritza*.

Deasemenea se simte nevoia unui seminar și a unui liceu, cari s'ar putea înființa la *Durazzo*, *Tirana* sau *Moscopole*; unde populația românească este în majoritate.

Prințul *Mihail Sturza*, care a vizitat mai toată Albania în tovărășia publicistului francez, și-a dat seama de importanța elementului românesc din Albania și puțin sperau ca cei în drept să îndeplinească dorințele naționaliștilor români, prevăzute mai sus.

Mtu Dona.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 31 Iulie 1914.

Din calvarul nostru. *Fostul nostru redactor responsabil Athanasie Halmăgean, de abia scăpat în 2 Aprilie din temnița din Oradea-mare, unde a stat închis 2 luni și 21 zile, a plecat azi la Seghedin, unde va avea să împlinească o pedeapsă de 3 luni în temnița de stat, la care a fost osândit pentru articolul „Vim vi repellere licet”. Dorim dlui Halmăgean tărie și să-l vedem peste trei luni iarăși sănătos între noi.*

Români din Orșova. „Serii” din *București* i se scrie din *T.-Severin*:

„Autoritățile ungare au arestat pe preotul român din Orșova, părintele *Dure*, institorul *Hențu* și avocatul *Popovici* pe motiv că aceștia ar putea face instigații printre locuitorii români, contra monarhiei. Tot pe acest motiv au fost arestați locuitorii români din *Jupance*: *Mioc* și *Juneș*.

Faptul principal însă care a stârnit indignarea severimenilor este vestea arestării a doi sublocotenenti S. și N. din garnizoana locală, care îmbrăcați civili, au plecat Sâmbăta trecută ca să petreacă 48 ore la băile *Herculane*. Interesându-mă am căpătat confirmarea acestei știri. Nu se cunoaște până în prezent motivul acestor două arestări. Ambii arestați au fost înaintați autorităților din *Timișoara*. Trenul expresul-Orient a venit ieri până în gara *Orșova*, pasagerii care au voit a trece în România au venit cu trăsurile până la *Vârciorova*, iar de aci au plecat cu trenul.

Statarul în Timișoara. Ieri înainte de amiază prefectul poliției din *Timișoara* însoțit de o companie de soldați a anunțat pe toate străzile decretarea statarului. Cu decretarea acestei stări intră în vigoare procedura judecătorească statarială. Toți aceia cari vor ajunge în fața acestei judecătorei pentru agitație, desertare, îndemnare la călcarea regulamentelor militare, răscoală, spionaj, lesă majestate, tulburarea ordinii publice, omor, furt, rănire gravă, stricarea intenționată a căilor ferate sau a sârmelor de telegrafie s'au alte obiecte militare se pedepsesc la moarte prin glonț.

În jurul războiului. — Între împăratul german și țarul Rusiei de fapt a avut loc un schimb de telegrame. Împăratul *Wilhelm* a ținut consiliu cu cancelarul *Bethmann*, amiralul *Tirpitz* și mai mulți generali.

— Ambasadorul austro-ungar la *București* contele *Ottokar Czernin* a sosit ieri dimineață cu automobilul la *Brașov*, unde l-a vizitat pe prefectul comitatului contele *Sigismund Mikes*. Contele *Czernin* și-a primit în *Brașov* scrisorile sosite cu posta, nemai comunicând trenurile între *Brașov* și România. Contele *Czernin* ar fi primit în *Brașov* pe cale telegrafică informația că guvernul român s'a declarat neutral în conflictul austro-ungar-sârb. Reprezentanții puterilor l-au întrebat pe ministrul de externe *Porumbaru* și pe primul ministru *Brătianu* ce atitudine va lua România. Ambii au declarat că România va rămâne neutrală, câtă vreme nu sunt periclitate interesele ei.

— Maj. Sa împăratul *Francisc Iosif* a plecat ieri din *Ischl* la *Viena* în castelul din *Schönbrunn*.

— În cercurile competente din *Roma* se spune că Monarhia va rezista ori căror încercări de trăgănare prin apucături diplomatice.

— „*Daily Telegraph*” scrie că Germana a declarat atât la *Petersburg* cât și la *Paris* că nu va tolera amestecul unei a treia puteri în conflictul austro-ungar-sârb.

— Între puteri au loc tratative pentru localizarea războiului.

— Rusia speră că-i va succeda ca să se încheie un compromis.

— Cercurile din *Berlin* cred că situația internațională s'a ușurat întru câtva.

— Capitala Ungariei *Budapesta* a trimis Maj. Sale o adresă omagială.

— Scupștina convocată la *Niș* n'a putut ține ședință deoarece membrii nu s'au prezentat în numărul necesar pentru a putea aduce hotărâri.

— Sârbia s'apresiune asupra
— În Semli
rea de asediu.

— Ieri sear
că Rusia ar fi
de armată, situ
Se afirmă că
coroană. Sâmb
va cere azi lă
gătirile militare
puns nefavorab
diat în timp de

Conflagrații
na: Cu toată g
rile alarmante
plomatice din
pean nu va izb
conflictul aust
cală, deoarece
boiul european
Cheia situației
că de acolo vo
festațiile răsb
rită a German
dăncă. Solidar
celor două pu
adevărată situ
la *Petersburg*
spune aci — n
și chiar presa
toate acestea p
— După o
cat azi în *Pots
dat de împăra
puteri n'au avu*

Din Belgrad
scrisoare: *Zia
punsul negativ
austro-ungar
și telegrafică
unica linie de
ful Belgrad-C
favorabile per
acreditate pri
deschise nici l
mai mult că r
pă. Totuși măs
tate. Concentr
centre de ap
toată scurtim
armatei va fi
până la *Krušov
provizoriu ge
rei generalulu
și n'a fost cer
indignare. În
meria și un co
sărcinat cu m
până la amiaz
Drapelul cruc
Consulul germ
austro-ungari
dela băile sâr
sro-ungari s'a
bordul vasulu**

**Manifestul
populația Clu
ber regesc C
fiind denumit
fărăsc drept
și orașului lib
cest post imp
doresc să anu
când pe de o
ciilor publice
ștept și prețin
sprijin și cea
luptătorii iubi
nou a gloriei
parte eu asig
toată influența
zint, întocmai
voi apăra cu
posibilitatea
pațiunii regul
nală.**

Sustținerea
sprijinul spiri
conducerea a
conform tradi
populația orașu
nei unitare.

— Sârbia sperează că puterile vor face o presiune asupra Monarhiei.

— În Semlin a fost decretată alaltăieri starea de asediu.

— Ieri seara răspândindu-se în Viena știrea că Rusia ar fi hotărât mobilizarea a 16 corpuri de armată, situația era privită foarte pesimistic. Se afirmă că va avea loc un nou consiliu de coroană. Sâmbătă va fi ziua decisivă. Germania va cere azi lămuriri dela Rusia privitor la pregătirile militare. În caz dacă Rusia va da răspuns nefavorabil Germania își va mobiliza imediat în timp de 24 de ore întreagă armata.

Conflagrația europeană. Se anunță din Viena: Cu toată gravitatea situației, creiată de știrile alarmante sosită din Rusia, și cercurile diplomatice din Viena se crede că războiul european nu va izbucni. Rusia nu poate interveni în conflictul austro-sârb, altfel decât pe cale amicală, deoarece altfel ar risca să provoace războiul european, pentru care nu este pregătită. Cheia situației este la Petersburg; se crede însă că de acolo vor veni îndemnuri pașnice. Manifestațiile răsboinice din Berlin, atitudinea hotărâtă a Germaniei, a făcut la Paris impresie adâncă. Solidaritatea austro-germană a indicat celor două puteri din tripla înțelegere care e adevărata situație. Anglia chiar ar fi intervenit la Petersburg în sens împăciuitoare. Rusia — se spune aci — nu e pregătită de războiul european și chiar presa rusească o afirmă aceasta. Cu toate acestea pericolul nu e înlăturat.

— După o știre mai recentă a fost convocat azi în Potsdam consiliul de coroană prezdat de împăratul Wilhelm. Tratatulele dintre puteri n'au avut până acum nici un rezultat.

Din Belgrad. „Seara” primește următoarea scrisoare: Ziarele aprobă în unanimitate răspunsul negativ al guvernului sârbesc la nota austro-ungară. Deși orice comunicare poștală și telegrafică cu Austro-Ungaria e întreruptă și unica linie de legătură cu Europa este telegraful Belgrad-Cladova-București, numeroase știri favorabile pentru Serbia s'au răspândit și sunt acreditate prin faptul că ostilitățile n'au fost deschise nici Duminecă nici astăzi. Se crede tot mai mult că războiul va fi evitat în ultima clipă. Totuși măsurile de apărare se iau cu activitate. Concentrarea de trupe se face în diferitele centre de apărare într-o ordine perfectă cu toată scurttimea timpului. Cartierul general al armatei va fi stabilit la Kragujevaț și eventual la Krušovăț. Șef al statului major general este provizoriu generalul Pavlovici. Știrea prinderii generalului Putnic s'a cunoscut azi de ziare și n'a fost crezută apoi a produs cea mai vie indignare. În oraș e liniște perfectă. Jandarmeria și un corp de voluntari studenți s'au însărcinat cu menținerea ordinii. Ziarele spun că până la amiază s'au prezintat 2000 voluntari. Drapelul crucei roșii a fost arborat în oraș. Consulul german solicită repatrierea supușilor austro-ungari din cari mulți au sosit abia azi dela băile sârbești. Câteva sute de supuși austro-ungari s'au dus ieri și azi la Semlin pe bordul vasului român „Basarabia”.

Manifestul grofului Edmund Bethlen către populația Clujului. Către locuitorii orașului liber regesc Cluj. În baza art. LXIII din 1912 fiind denumit din partea guvernului maghiar crăiesc drept comisar guvernial al comitatului și orașului liber regesc Cluj, când îmi ocup acest post împreună cu mare responsabilitate, doresc să anunț pe locuitorii orașului, că până când pe de o parte atât dela reprezentanții oficiilor publice cât și dela locuitorii orașului aștept și pretind cel mai desinteresat și însuflețit sprijin și cea mai întinsă jertfă în folosul fiilor luptători iubii ai națiunii și spre înălțarea din nou a gloriei națiunii, până atunci pe de altă parte eu asigur locuitorii municipiului că, cu toată influința puterii excepționale, ce o reprezintă, întocmai ca până acum și de aci înainte voi apăra cu o și mai mare conștiințiozitate posibilitatea muncii pacifice în cadrele ocupațiunii regulate și siguranța averii și personale.

Sustținerea liniștei, a ordinii însă cere și sprijinul spiritului public. Spre îndrumarea și conducerea acestei dispoziții a opiniei publice conform tradițiilor de veacuri e chemată populația orașului. Ea este strața idealului națiunii unite.

Dacă ne purtăm cu dragoste față de națiile ce trăiesc înfrățite cu noi, în mijlocul nostru, plini de încredere, conștii de puterea noastră trebuie să învingem enervarea sau chiar frica pricinuită din vre-o cauză, dar cu cea mai necrutătoare energie trebuie să suprimăm ori ce încercare menită a distruge unitatea noastră națională, a produce panică, a lăși știri false. În astfel de cazuri sau când se ivesc simptomele crimelor, ce trebuie să pedepsim, în baza legii referitoare la „ordinațiuni excepționale în cazuri de război” amintite deja, voi exercita prin forurile respective o represiune, ce să fie spre pildă și altora.

Rog pe cetățenii municipiului, să nu dea ocaziune, ca să se sălășliască înstrăinarea în suflete.

În pragul marilor evenimente numai o națiune puternică în fiii săi, însuflețită în fiecele sale, gata de jertfă în totalitatea sa mai poate mântui viitorul pentru noi.

Astfel trebuie să fim, pentru că astfel am fost de atâtea noian de veacuri.... Celelalte rămân în grija Provedinței.

Așteptăm cu încredere strălucirea din nou a națiunii noastre însuflețite în urma exemplului sublim al căruntului nostru rege.

Cluj, 29 Iulie 1914.

Contele Edmund Bethlen m. p.,
comisar guvernial.

Accidentul principesei Marla. Din Sinaia primim știrea că ieri A. S. regală principesa Maria a avut un serios accident de automobil. A. S. regală venea dinspre Câmpina având în automobil și pe drele Robescu, fiicele dlui general Robescu, mareșalul Curții princiare. În dreptul Brezei, o fetiță voi să treacă șoseaua tocmai când se apropiase automobilul. Șoferul încercă să dea cu toată puterea automobilul înapoi, automobilul sălta puternic pe loc. În zmcuitura aceasta A. S. R. principesa Maria fu azvârlită din automobil la o bună distanță. Șoferul totuși nu a putut să evite accidentul și automobilul trecu peste fetița care trecea șoseaua și îi fractură un picior. Din fericire A. S. R. s'a ales numai cu spaima. Se înțelege că s'au dat imediat toate îngrijirile fetiței, care a fost transportată la spital. Automobilul și-a continuat apoi drumul și A. S. regală a mers la castelul Peleş unde era așteptată la dejun. Iși poate inchipui oricine cu ce emoție a fost ascultată povestea accidentului. A. S. R. era emoționată și adânc mișcată de faptul că tocmai automobilul A. S. a călcat fetița.

Denumire de profesori. La școala de aplicație și la preparandia gr. cat. română din Lugoj a fost denumită de profesoară dra Livia Corolan absolută de preparandia superioară.

Se amână din cauza mobilizării adunarea „Astrei” în desp. Becicherecul-mare convocată pe 2 August a. c. la Sârcia-română.

x În atențiunea bolnavilor! Balsamul Mittelmann pentru stomac încetează în scurtă vreme lipsa de apetit, incuiera scaunului, durerile de cap, cărceii de stomac, arderea de stomac, apoi tot felul de boale de intestine, luând de 3 ori pe zi, înainte de mâncare, câte o lingură cafea. **Prețul 2 coroane.** Pregătește și expediază: **Eugen Mittelmann, farmacie la „Leul de aur” în Ungvár, str. Nagyhild-u. (Mi 1621)**

CEL MAI BUN LOC DE RECREARE ÎN ARAD sunt scâlziile dela Murăș „Neptun”. Buffet. — Scâlzi calde de aer și soare. (Ne 2255.)

x Institutul diagnostic al Dr.-ului Kozmța (aflător în Budapesta VIII. Mária u. 30, la imediată apropiere de clinica centrală. Casă privată cu grădina. Telefon urban József 42 08) e unicul institut în Ungaria, care se ocupă exclusiv cu constatarea diferitelor morburii mai grele și complicate ca: **boale interne, de rinichi, de piept, venerice, urologice, boale femelești și de copii etc.** Institutul pe lângă instalațiile și laboratoarele medicale mai are și 10 camere mobilate pentru pacienți **deci foarte acomodat pentru publicul din provincie.** Pentru boalele de piept și venerice Institutul are secții separate.

Deslușiri și amănunte dă cu plăcere direcțiunea Institutului. Ko 2149.

Ultima oră.

PRĂBUȘIREA PODULUI LÁNCHID DIN BUDAPESTA.

Azi noapte pe la orele 2 o bubuitură puternică a alarmat capitala ungară. Partea dinspre Buda a podului numit Lánchid s'a prăbușit până la stâlpu prim. S'a crezut că s'a săvârșit un atentat, după știrile mai noi însă, podul, care acum se reparaază a fost lăsat fără ca să fie indestul proptit.

CONSILIU IMPERIAL GERMAN.

Azi noapte târziu s'a strecurat în Berlin știrea că a fost convocat consiliul statelor federate germane. Se concludă din aceasta că Germania se pregătește să ia hotărâri de foarte mare importanță.

CONSILIU DE COROANĂ ÎN VIENA.

Azi înainte de amiază s'a întrunit consiliul de coroană sub președinția M. Sale monarhului. La consiliu ia parte și primul ministru ungar. Ieri seara a avut loc în Budapesta un consiliu de miniștri.

120 PRISONIERI SÂRBI ÎN ARAD.

Jandarmii au adus ieri seara la Arad 120 prizonieri sârbi. Între aceștia sunt mai mulți funcționari înalți de stat ai Sârbiei. Declarația războiului i-a surprins încă pe teritoriul Austro-Ungariei în Abbazia. Între Sârbii luați sub supraveghiere polițienească sunt și femei și copii. Funcționarii sârbi prizonieri sunt Dr. Moliva Wassits, consilier ministerial, avocatul Dr. Milan Orelli și Milovo Ontula directorul clasei de loterie sârbești. Prizonierii vor fi duși mai departe într'un oraș din interiorul țării.

MOBILIZAREA RUSIEI.

După cum se anunță din Viena Rusia ar fi declarat în cursul tratativilor ce decurg între Petersburg și Viena, că nu va tolera în nici un caz știrbirea teritorială a Serbiei sau ca eventual Austro-Ungaria să exercizeze în orice formă protectorat asupra regatului sârbesc, iar Sârbia nu va putea accepta nici după învingerea ei nota austro-ungară. Ministrul de externe englez, Grey se pregătește să facă încă o ultimă încercare pentru evitarea conflictului european. „Kölnische Zeitung” e înformat că șeful statului major al armatei rusești a făcut toate pregătirile pentru mobilizarea armatei.

INCORDAREA EUROPEI.

„Pester Lloyd” anunță dela Viena, din isvor autentic:

— Situația este serioasă, dar nu mai serioasă de cum ne așteptăm să fie. Înainte de a se face demersul la Belgrad am cumpănit toate eventualitățile.

— Ministrul nostru la Petersburg tratează direct cu Sasonov. Țarul și împăratul Wilhelm au început un schimb de telegrame. Telegramele lor s'au încrucișat, neavând nici unul cunoștință înainte de intențiile celuilalt.

— La întrebările noastre despre inarmările Rusiei, ni s'a spus, că nu se poate răspunde.

ROMÂNIA ȘI MONARHIA.

D. Porumbaru, ministrul de externe al României, invitând la dsa pe unul din inițiatorii meetingului (știrea aceasta o dăm după „Acțiunea” dlui T. Ionescu.) i-a făcut următoarele declarații:

— Manifestația dv. e tardivă. Înțeleg dacă o faceați acum două zile, deoarece Austro-Ungaria n'a declarat oficial războiul Serbiei, decât după ce s'a asigurat de neutralitatea României. Dar acum nu are înțeles”.

MOBILIZARE GENERALĂ.

La încheierea ziarului primim, oficial, știrea, că s'a decretat mobilizarea generală, pentru țara întreagă. Afșele se vor pregăti încă în astă seară.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

C. I. Bodea, Dud. Încă 8 cor. aveți de plătit pe 1914.

P. din O. Am primit 10 cor. în abonament până la 31 Iulie a. c.

Redactor responsabil: Dr. Sever C. Dan.

Noutăți literare.

Se capătă la Librăria „Concordia” din Arad
Strada Deák Ferencz 20.

T. D. Ștefanescu, profesor la liceul Carol I. *Cucerirea Galliei de către Romani*. Memoriile lui C. Iulius Caesar și Aulus Hirtius. Traducere din limba latină. Prețul Cor. 2.50.

Horia Petra-Petrescu. *Indemnuri*. Broșuri volante. Broșura I. Prețul 40 fil.

Leonard Paukerow. *Când joacă teatrul românesc în țara Ungurească*. Impresii și icoane din turneul trupei Victor Antonescu. Contribuțiuni la cunoașterea problemei teatrului românesc în Ardeal și Ungaria. Prețul Cor. 2.

Activitatea parlamentară a dlui N. Iorga, ca deputat. Extrase din discursuri. Interpelări. Prețul 50 fil.

N. Iorga. *Renegații în trecutul țării noastre și al neamului românesc*. Comunicare făcută Academiei Române în ședința dela 2 Maiu 1914. Prețul 20 fil.

N. Iorga. *Ce ne învață cariera lui Aurel Vlaicu*. Idei dintr-o conferință ținută la Câmpina. Prețul 15 fil.

Predici pentru toate Duminicile anului bisericesc, edate de Dr. T. Tarnavski și Dr. E. Voitschi profesori la facultatea de teologie din Cernăuți. Ediția a II-a îngrijită de Dr. D. Cioloca, în 3 volume. Prețul unui volum Cor. 7.50.

Convorbiri Literare. Nr. 4. Prețul Cor. 1.75. Biblioteca Minervei Nr. 155 E. de Amicis. *Vechiul seraiu*. Trad. de N. Pandelea. Prețul 30 fil.

Petru Irhaș. *Echouri și legenda tericrii*. Poezii. Prețul Cor. 1.

St. Bosie. *Simbioza Austro-Maghiară sau paralizatul și orbul*. Prețul 50 fil.

Guilelm Șorban. *Piese lirice și jocuri românești pentru piano în 4 caiete*. Caietul I conține: Joc românesc, Hora, Cântec fără cuvinte, Caietul II. Joc țărănesc, Vals lin. Pe scrânciob. Caietul III. Variațiuni asupra temei „Zis-a badea c'a veni. Joc românesc. Jocul piticilor. Caietul IV. Mazurca. Ardeleana. Melancolie. Prețul unui caiet Cor. 3, toate 4 caiete Cor 10.

I. Scariatescu. *Poeme românești pentru pian*. Conținutul: 1. Hora României June. 2. Hora veche. 3. Spune-mi codrule voce și pian. 4. Glas de clopot (voce și pian). 5. Mihnea și Baba (voce și pian). Prețul Cor 5.

Noutăți din biblioteca pentru toți.

Stendhal (Henry Beyle). *Despre amor*. Trad. de G. A. Demetrescu Nr. 902—906. Cor. 1.50. I. Thugheneff. *Anciar sau arborele morții* (Nr. 893) 30 fil.

I. Budai-Deleanu. *Tiganiada*. Poemă, eroi comică în 12 cânturi. Nr. 891—2. Prețul 60 fil.

Gh. Adamescu. *Istoria literaturii române*. (Nr. 846—50). Prețul Cor. 1.50.

V. Conta. *Teoria Fatalismului* (Nr. 888—9). Prețul 60 fil.

H. de Balzac. *Femeia la trezeci de ani*. Nr. 881—3. Prețul 90 fil.

Em. Grigorovitz și W. Ghil. *Dicționar german-român*. (Nr. 810—821). Prețul 3 cor. 60 fileri.

Carmen Sylva. *Cuvinte sultelești*. (Nr. 827—828). Prețul 60 fileri.

C. Oproiu, învățător. *Greșelile părinților în educația copiilor*. (Nr. 836). Prețul 30 fileri.

C. Colodi. *Pătanile lui Vasilache*. (Istoria unei paiate). Cu numeroase ilustrațiuni. (Nr. 837—839). Prețul 90 fileri.

Alphonse Daudet. *Fromont și Rister*. Moravuri pariziene. Roman premiat de Academia Franceză. (Nr. 851—854). Prețul 1 cor. 20 fil.

W. Hauff. *Cerșetoarea dela Podul Artelor*. (Nr. 806—807) Prețul 60 fil.

M. Miller Verghy. *Copii lui Răzvan*. Luarea premiata de Academia Română (Nr. 909—912). Prețul Cor. 1.20

Să se adauge separat 10—20—30 fileri de fiecare carte, ori notă muzicală.

Cereți gratis și franco catalogul Librăriei „Concordia!”

Prospect.

Internatul cel nou din Brașov

pentru elevii școlilor românești (gimnaziu, reale, comerciale) din Brașov s'a deschis în 1 Septembrie 1912.

Clădirea e impozantă, aproape de școală și are:

- sale spațioase și luminoase de dormit (cu paturi de fier, cu somieră și saltea).
 - sale luminoase de studiu.
 - sale separate de mâncare (sofagerii).
 - coridoare spațioase, închise, luminoase.
 - conduct de apă (din izvoare de munte).
 - local propriu de baie cu dușuri.
 - încălzire centrală (calorifer).
 - infirmirie (spital) în grădină.
 - grădină mare cu pomi.
 - cât mai curând: lumină electrică.
- Elevii internatului capătă:
- hrană bună și igienică.
 - sprîjin la prepararea lecțiilor.
 - baie.
 - tratament medical.
 - supraveghere, lăsându-li-se însă peste zi și libertatea cuvenită.

Internatul e proprietatea școlilor și bucatăria se conduce în regie proprie.

Taxa de 1 elev e 700 cor. pe an și se plătește în 4 rate anticipative, eventual și lunar.

Condițiunile de primire. Cererea de primire se va da până în 15 Aug. n. și va fi însoțită de următoarele acte:

- ultimul testimoniu școlar.
- act de naștere.
- act de revaccinare (numai pentru elevii claselor I—IV. gimn. și reale.)
- atestat medical, că elevul e sănătos.
- declarațiune legală, că părintii se supun normelor cuprinse în regulamentul internatului și admit în caz de proces competența judecătorei din Brașov.

Fiecare elev va aduce cu sine:

- 6 cămăși de zi.
- 4 cămăși de noapte.
- pantaloni de baie.
- ismene.
- 12 bațiste.
- 2 părechi de clorapl.
- 6 ștergare.
- 3 cearceafuri de pat.
- 1 plapomă cu nasturi.
- 3 cearceafuri de plapomă cu găuri pentru nasturi.

1 pernă de cap.
4 fete de pernă.
perie de cap, de dinti, de haine, de ghete, peptene des și rar, săpun.

2 părechi de ghete și p. ntofi de noapte.
6 servete de masă și câteva cărpe de praf.
chipiul și uniforma obicinuită la școlile noastre din Brașov. (Aceste se pot comanda după înscriere. Chipiul e obligat dela cl. III. în sus, iar uniforma dela cl. V.)

Toate aceste lucruri trebuie consemnate într'un inventar scris în 2 exemplare.

Părinții vor însemna cu arniea roșii ruțele și hainele, cosând pe ele numărul, ce se va da deodată cu răspunsul de primire. Rufe defectuoase (sdrențuite) nu se primesc.

Pentru asigurarea locului în internat se cere plățirea momentană a taxei pe una sau mai multe luni. Orice epistole precum și banii se vor trimite la adresa: Ioan Petrovici, profesor gimnazial, Brassó (Brașov), Str. Prundului 39, care va da toate informațiunile și deslușirile necesare.

Ca să nu fie nimenea expus de a fi refuzat în timpul ultim, e bine ca cererea de primire sau cel puțin de prenotare, să se trimită cât mai curând!

Direcțiunea Internatului

(Strada Prundului —
Porond u. Nr. 39.)

(I 2272—6)

LIBRĂRIA ȘI TIPOGRAFIA „ȘCOALA ROMÂNĂ” DIN SUCEAVA

caută un

funcționar comercial

serios, capabil și cu însușiri recomandabile în etate de 23—24 ani. Salar lunar între 120—150 cor. Timpul intrării în serviciu 1—15 August. Respectivul are posibilitatea să avanseze și la postul de conducător al acestui institut. — Ofertele însoțite de atestate copiate, de certificatul de naștere și de fotografie, să se adreseze librăriei „Școala română” Suceava (Bucovina). (So. 2254)

(Re 2231)

Apare în fiecare Sâmbătă.

EDIȚIA DE LUX.

Pe un an . . . lei 10—

Pe o jumătate an . . . 5—

Pe 3 luni . . . 2:50

Nu se vinde cu numărul.

EDIȚIA POPULARĂ.

Pe un an . . . lei 5—

Pe o jumătate an . . . 2:50

Pe 3 luni . . . 1:25

— 10 bani numărul. —

Peste hotar abonamentul se urecă cu lei 2:50 pe an la amândouă edițiile.

Redacția și Administrația:

BUCUREȘTI, Calea Victoriei Nr. 41, Catul IV (Ascensor). — TELEFON: 42—16.

Abonații ei devin, din număr în număr,

mai cumiți,
mai veseli,
mai drăguți.

Cereți număr de probă gratuit
41, Calea Victoriei în București.

In atențiunea albinarilor, notarilor comunali și a învățătorilor.

Cine vrea să vândă sau să cumpere ceară sau vrea să se ocupe cu cumpărarea turtelor de ceară brută, să se adreseze lui

Dürr Gusztáv, comerciant de coloniale, Arad,

lângă clădirea băncii „Victoria”, care firmă cumpără pe bani gata oricâtă cantitate. (Dü 2195)

ANUNȚURI

SE PRIMESC CU PREȚURI MODERATE LA ADMINISTRAȚIA ACESTUI ZIAR. — TELEFON: 750. —

NIC

cea mai ex
scob

Am onoare a

în SIBIU

o ascuțitorie

lier pentru

Vi

6 buc. briei ri

fac pe cheltui

rări, lucrări de

execută pe lan

veritabile de c

In neg

GABO

Piața An

Telefon 1

Prețuri
teftine!

Mașin

Mașin

Mașin

Bielec

separ

de fal

mai

BAUMGA

Gela prima

Budapest,

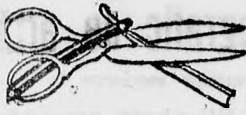
(Casa nro)

NIG. VINTILLA

cea mai excelentă ascuțitoare artistică și pentru scobit în Ardeal, cu putere electrică.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public că am înființat în SIBIU (Nagyszeben), str. Cisnădiei 43.

o ascuțitoare pentru cuțite artistică și de scobit, atelier pentru nichelare și galvanizare, după cerințele cele mai moderne, unde se execută totfelul de lucrări în această branșă; execut aparate medicale, ascuțesc și nichel. — Pentru ascuțirea bricelor, foarfecilor și mașinelor pentru tunderea părului și barbei ofer garanția cea mai mare.

Vi 1277

6 buc. briciuri trimise spre ascuțire retrimite acasă o fac pe cheltuiala mea proprie. Nichelări, ascuțiri, reparări, lucrări de cuțitar, șlefuiți de sticlă pentru optică, se execută pe lângă garanția, cu prețuri ieftine. — Obiecte veritabile de oțel englez și suedez cu prețuri ieftine.

Atelier pentru vopsirea de stofe, tort și blane, curățire chimică și spălătoare cu aburi.

KOVALD PÉTER és FIA**BUDAPEST,**

atelier și prăvălie principală în VII., SZÖVETSÉG UTCA 25—37. szám.

TELEFON: József nr. 18—00 și József nr. 15—71.

Secție postală deosebită p. comanda din provincie. Stabilimente colectoare în toate părțile capitalei. Reprezentanți în cele mai multe orașe din provincie.

Kovald colorează și curăță!

Ko 1612

In atențiunea negustorilor!

Acoperirea trebuințelor de ciocoladă și zaharicale pentru prețuri de fabrică. :: ::

In depozit: Kugler, Heller, Túrth și Manner. :: ::

GÁBOR MIKLÓS Arad,

Piața Andrassy, colțul Salacz utca

Telefon 1059.

Telefon 1059.

(Ga 2270)

Prețuri ieftine!

(Ba 2207)

Garanță pe 10 ani

Mașină familiară de cusut Cor. 75

Mașină de cusut cu luntre rotundă . . . Cor. 130

Mașină bobbin central. . Cor. 140

Pentru plățiri în rate cu 12% mai scump.

Biciclete, gramofone, părți separate la acestea. — Pețuri de fabrică, cu garanță. — Numai artiști de primul rang.

BAUMGARTEN GÉZA, Marosvásárhely.**HOTEL „BOULEVARD”**

SIBIU.
NAGYSZEBEN.

Zidit din nou s'a deschis în 1 Mai 1914.

Este situat în cel mai cercetat și mai frumos loc în oraș. Priveliște admirabilă.

60 camere elegante moderne. Incalzire centrală, electricitate, apă caldă și rece, lift, garaj p. automobile, automobil la fiecare tren. Restaurant propriu excelent.

Roagă binevoitor sprijin arendatorii:

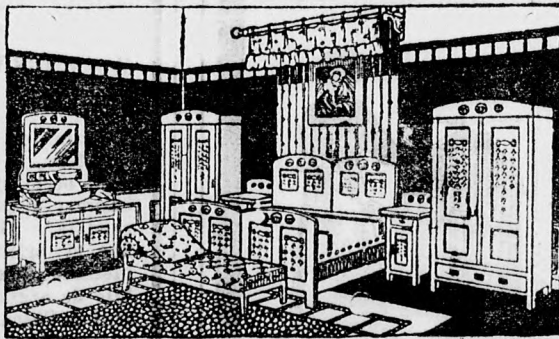
HAYDEKER și KASPER.

Camere dela 3 cor. în sus.

Ha 2187

STEFAN SLADEK jun. fabrică de mobile

VÂRȘET, strada Kudritzer numărul 44—46.

Cea mai renumită mare fabrică de mobile din sudul Ungaiei (Versecz).

Pregătește mobilele cele mai moderne și luxoase cu prețuri foarte moderate.

Mare depozit de pianee excelente, covoare, perdele, țesături foarte fine și mașini de cusut. — (Sa 113)

ADOLF ZIEGLER

PIETRAR Sibiu-Nagyszeben str. Sării 37.

Atrage atențiunea on. public din loc și provincă asupra magazinului de **pietre mormântale** și atelierului de piatrărie.

Bogat asortiment de monumente mormântale de marmoră de Carrara, granit, sienit porfir, labrador etc. — Execut totfelul de lucrări de piatrărie și sculptură în piatră, după orice desen, precum și monumente mormântale, s. Treime, cruci pe lângă drum și lucrări de piatră pentru clădiri, în stilul cel mai frumos și modern. Renovarea și aurirea monumentelor vechi mormântale se execută prompt și ieftin. — Prospecte și desenuri la dorință trimet gratis și franco.

Zi 1961

Oroloage de turn

pentru palate, case comunale, fabrici, locuințe private regulează și aranjează mai favorabil

MÜLLER JÁNOS, succesorul lui **MAYER KÁROLY**

Gela prima aranjare cu vapor a fabricii de oroloage din

Budapest, VII., Tökölly-ut 52. szám.

(Casa proprie). Cataloge și specificări de franco. (Mu 2129)

De aproape
50 de ani renu-
mita firmă

HELDENBERG

din Sibiu, Heltauer-g. 9

este cel dintâi și unicul magazin de pianuri și harmoniuri al Transilvaniei, al cărei proprietari sunt specialiști în construirea pianurilor și au și diploma de conservator. Oferă on. public PIANINE, PIANURI și HARMONIURI, instrumente alese cu pricepere dela cele mai bune firme cu cele mai ieftine prețuri de fabrică pe lângă deplină garanță. (He 312-30)

FRITZ RENGER

directorul corului bisericesc românesc

Vârșeț (Versecz), Dreilaufergasse 59. (Re 2147)

Oferă on. public din Vârșeț și provincie excelentul său

depozit de pian

cele mai renumite instrumente muzicale executate excelent la cele mai de seamă firme. — Serviciu de specialitate, prompt și conștiincios. Repr. aparatului de pian: HUPFELD-PHONOLA.

SPELE FIECARE ECONOAMĂ

cu aparatul „BERTA”, brevetat, nu ruginește, cu ventili automat, cu presiune atmosferică, care e ieftin, bun și durabil.

AVANTAJELE APARATULUI BERTA

hainele nu trebuie frecate, deoarece presiunea aerului soarbe murdăria din haine și nu strică haina. În decurs de 1 oră de patru ori mai mult se spală decât cu mâna, cu apă, săpun și putere pe jumătate mai puțin. În gospodăria mari e foarte potrivită, deoarece capacul aparatului poate fi întrebuințat ca bid, dupăcum se vede și în chipul de aci.

Prețul unei bucați cu capac 20 coreane;

prețul aparatului e 6 cor., aparatul împreună cu oala 11 cor. Numai aparat provăzut cu marca de scutire de mai sus să primiți. — Se caută revânzătorii. — Singurul fabricant.

Berta Károly, fabrică de lucrări de tinichigiu.

Hodmezővásárhely. (Be 2209)

Flecine trebuie să știe că fotograficul

VICTOR MYSZ DIN SIBIU

și-a vândut atelierul din strada de mai înainte iar acum și-a deschis un

atelier fotografic de artă

corespunzător cerințelor moderne în

SIBIU, str. Elisabetă nrul 34.,

unde execută totfelul de fotografii artistice cu prețuri convenabile. — Fotografiilor amatori li-se acordă favoruri. (Mi 1567)

Pe timp închis fotografiile se execută la lumină electrică.

Carl Stürner

funar

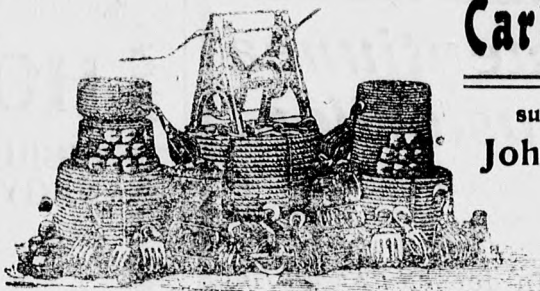
succesorul lui

Joh. Ongert's

SIBIU

Hermannstadt

Saggasse 22.

■ Oferă lucrări de cânepă curată: funil pentru transmisiuni, funil pentru care, legătoare, ștreanguri, căpește, cingătoare ațe pentru rolete, ațe pentru saci etc.

■ MARE ASORTIMENT DE AȚE ȘI FUNĂRII. ■

Revânzătorii primesc rabat!

Su 2069

Dacă voești

să cumpert bijuterii moderne și veritabile, adresează-te firmei:

Slepák A.

bijutier,
ceasornicar
și
auritor

MAROSVÁSÁRHELY, Széchenyi-tér nrul 41.

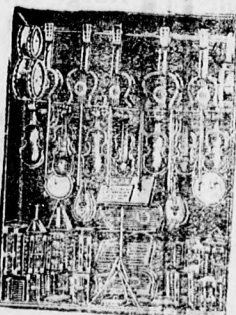
Magazin de ceasuri elvețiene, de aur, argint, oțel, nichel p. buzunar și ceasuri cu pendulă. — Bijuterii fine și Brillante, obiecte de lux veritabile de argint și argint de China, obiecte optice.

În marele meu atelier se execută totfelul de bijuterii și se reparază cu specialitate bijuterii și ceasuri. — Prețuri convenabile, serviciu prompt. Se 2072

PRIMUL ȘI UNICUL FABRICANT DE INSTRUMENTE MUZICALE ÎN SIBIU. — SPECIALIST ÎN CONFECTIONARE DE VIOLINE.

BABOS BÉLA

Sibiu, mai înainte Piața mică 24, acum str. Urezului (Reisergasse) nr. 2.

Depozit bogat și bine asortat în violine de școală precum și în violine de maestru vechi și noue, clare, clarinete de metal de suflat, harmonice și părțile lor constitutive ș. a. m. GRAMOFONE ȘI PLĂCI în cea mai mare alegere. — Coarde din străinătate cu garantat quint curat. — Reparaturi se execută prompt și în mod artistic.

:: Cereți catalog gratis și franco. ::
(Ba 1586)

CEL MAI MODERN INSTITUT
TIPOGRAFIC ROMÂNESC DIN
UNGARIA ȘI TRANSILVANIA

„CONCORDIA”

TELEFON
NR. 750.

SOCIETATE PE ACȚIUNI.

TELEFON
NR. 750.

ARAD

STRADA ZRINYI, NUMĂRUL 1|a.

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie ca: mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vărsat clișeie, precum și cu cele mai moderne litere, primește spre executare tot felul de opuri, reviste, foi, placate, registre, tipăriți pentru bănci și societăți, precum și tipăriți advocaționale, invitații de logodnă, cununie și pentru petreceri. Anunțuri funebreale se execută cu cea mai mare urgență. Se execută tot felul de lucrări de aceasta branșă dela cele mai simple până la cele mai fine.

Executare
promptă.

Prețuri
moderate.

LITTMANN RÓBERT

ATELIER PENRU REPARAREA AUTOMOBILELOR, MOTOARELOR, MAȘINELOR DE SCRIS, GRAMFOANELOR ȘI TOT FELUL DE INSTRUMENTE.

BRAȘOV, HOSSZÚ-UTCA NR. 24.

PRIMEȘIE TOT FELUL DE LUCRĂRI ÎN BRANȘA.

EXECUTARE PUNCTUALĂ ȘI PERFECTĂ

PREȚURI CONVENABILE. GARANȚIE.

(L1 1973)

NICI CU LAMPA SĂ CAUȚI

și nu vei găsi un serviciu mai prompt decât la

VAGÁCS JÁNOS

vopsitor și atelier de curățire chimică.

Făgăraș, Ferenc József-tér 18.

unde se pot vopsi și curăți chimice toffelul de haine bărbătești și femeiești, coperitoare de pat, draperii, dantele și broderii, precum și pene Collodin în toate culorile. :: Comandele din provincie se execută imediat, prompt și solid pentru prețuri ieftine. :: :: :: Comandați numai odată la mine. Veți fi pentru todeauna clientul meu. :: (Va 2288-30)

ATENȚIUNE! ATENȚIUNE!

NICI UN ROMÂN SĂ NU-ȘI CUMPERE MOBILE PÂNĂ CE NU VIZITEAZĂ PRIMA FABRICĂ ROMÂNEASCĂ DE MOBILE

EMIL PETRUȚIU

ÎN SIBIIU, (NAGYSZEBEN) STR. SĂRII (SALZGASSE) 37

CARE EXECUTĂ TOT FELUL DE MOBILE MODERNE ÎN TOATE STILURILE, — CA GARNITURI PENTRU DORMITOARE, PRÂNZITTOARE, SALOANE ȘI TAPETĂRIE PROPRIE. ::

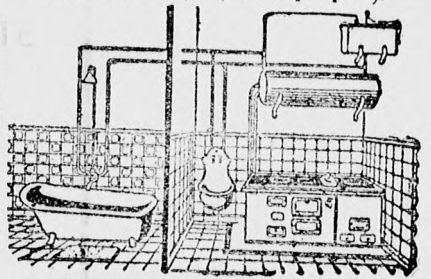
EXPOZIȚIE ZILNICĂ CU GARNITURI COMPLETE, CONSTRUIEȘTE TOATE LUCRĂRILE DE LIPSĂ PENTRU BISERICI VECHI ȘI NOUȘI ȘI FINALE, PE LANGĂ EXECUTAREA CEA MAI SOLIDĂ: PROMPTĂ ȘI PE LANGĂ GARANȚĂ. TELEFON: 47

VASILIE POPOVICIU

atelier de lăcătușerie de artă edificii și instalațiuni de apeducte

SIBIIU (Nagyszeben) str. Anna nrul 11 și str. Gușterii nr. 75. (Casa proprie).

Primește orice lucrări de brânșă aceasta precum: strângerea cu fier a zidurilor, pregătirea de porți și garduri de fier, balcoane, trepji, îngrădituri de morminte, cămine și cuptoare etc. executate artistic și prompt. Primește totodată spre efectuare toffelul de reparaturi atingătoare de brânșă aceasta pe lângă prețuri ieftine și serviciu punctual.

Singurele băi (scalde) și ape minerale românești în Ungaria.

Băile dela Sângeorgiu-român (Oláhszentgyörgy, Beszterce-Nászd megye) cu apele minerale „HEBE”.

La poalele munților nordice ai Transilvaniei în o vale romantică cu climă subalpină, se află comuna curat românească Sângeorgiu-român, în a cărei proprietate sunt izvoarele de apă minerală, care în comerț poartă numele de „HEBE”.

Apa „HEBE”, pentru cantitatea mare de carbonat de sodiu, clorure metalice și acid carbonic ce conține, ocupă loc de frunte între cele mai renumite ape minerale din Europa. Se întrebunțează ca cură de beut cu cel mai mare succes la toate boalele acute și cronice de stomac și intestine, la constipație cronică, la iperemie de ficat, la disolvarea pietrelor de beșică, biliare și de rinichi, la emoroide, la benoragie și catare de mitră.

Ca băe (scaldă) însușințează minunat resorbirea exudatelor pleurice, peritonice, parametritice etc. precum și deosebitele boale de piele.

Băile se deschid la 15 Maiu st. n.

O mulțime de odăi corăspunzător mobilate stau la dispoziția publicului cu prețul de 2-5 cor la zi, în hotele și vile.

Înainte de sezonul mare, dela deschidere până la 15 Iunie și după sezonul mare, dela 25 August până la 30 Septembrie, atât la băi cât și la odăi se dă o reducere de 30%.

Bucătărie foarte bună și ieftină.

Onoratului public îi stau la dispoziție: jurnale, bibliotecă, piano și tenis, Parc și alec (promenadă) pe terenul băilor. Locuri de excursiune în înalții munși din vecinătate. Muzică permanentă.

Prețul unei băi calde de clasa I. K. 1-20
" " " " " " II. 1 cor.

Calea ferată are stațiunea în loc, unde în orice timp stau trăsurile comode la dispoziția onor. public.

Prospecte trimite franco.

Direcțiunea băilor.

(So 2110)

Băile și apele minerale sunt luate în întreprindere de soc. pe acții curat românească „HEBE”.
Prezidentul direcțiunii: Dr. TEODOR MIHALI.

Alifie „Mágnás” p. față:

singurul mijloc cosmetic nevătămător, contra sgrăbunțelor, despoterii pielii, petelor din față, crepărelor, roșătel și contra tuturor boalelor de piele. După întrebunțarea feței. Prețul 1 tegle 1 cor. 50 fileri. Pudră „Mágnás” (în 3 culori) 1 cutie 1 cor. 50 fil. Săpun „Mágnás” 1 cor. 20 fil.

Cosmetic „Mágnás” pentru mâni: foarte folosit pentru catifele, crepate, aspre și sbărite. E de prisos a se mai întrebunțări glicerină și vaselin, deoarece efectul cosmeticului „Mágnás” e singur și acest cosmetic poate fi întrebunțat și ziua. Prețul 90 fil.

„Antipertussin”: mijloc excelent contra tusei și răgușelii, respirației grele, catarulul tusei măgărești la copii — Prețul 1 cor. 80 fileri.

Spirit „Prima”: mijloc excelent contra reumel și podagrel, durerii de gur. — Prețul 1 sticle mari 1 cor. 50 fileri.

Spirit „Cappilloform”: singurul mijloc excelent contra căderii părului. — Prețul 1 cor. 50 fileri.

„Deutoform” apă pentru gură: cel mai bun mijloc contra mirosului de gură și pentru împedarea stricăreii dinților. Prețul 1 cor. 50 fileri.

Balsam de Ardeal pentru stomac: mijloc excelent contra durerii de stomac, lipsei de apetit, incuierii scaunului, stomacului stricat și boalelor de stomac. — Prețul 1 cor. 50 fileri.

Vopsitor pentru păr: în culoarea neagră, întunecată și brunată deschisă, mijloc excelent și durabil, nu murdărește albiturie de pat — Prețul 5 cor.

Regenerator pentru păr: redă părului cărunț culoarea originală. — Prețul 1 cor. 20 fileri.

Contra ciurmei de porci: precum și în contra tuturor boalelor porciilor, cel mai excelent medicament, recomandat de către medici, este pravul de Ardeal pentru porci. — Prețul unei cutii mari 1 cor., o cutie mică 50 fileri. O singură întrebunțare a pravului de Ardeal pentru galile încetează perirea galilelor. — Prețul 1 cor.

Hipnonervin: singurul mijloc sigur și probat contra nervosității și a amintite se află de vânzare și se pot comanda numai la farmacia lui

Kelemen Sándor, Zilah.

Vă păziți de imitații!! (Ke 898)

Anul IV

ABONAMENT

Pe un an . . . 28.
Pe jumătate an 14.
Pe 3 luni . . . 7.
Pe o lună . . . 3.

Pentru Românii străinătate
Pe un an . . . 40.
Telefo
pentru oraș și în
Nr. 750.

Fiii patriei
pul de onoare.
precum în trecut
toria spre fala
viteji!

Majestatea
și Patria se vor
moșească fidelii
a poporului româ
hiei habsburgice
au alergat cu i
gata a-și vărsa
iar cei rămași
jertfă, urmăriri
dor de bun și gl
rice, ce se desf
aci înainte.

Fiindcă, în
introdus de guv
ticulare de cara
rata operațiunil
dului Național F
convocată, și a
și el cuvântul p
a apela pe cal
rea și cu toată
sullare române
parte să-și fac
spiritul legilor
aceste zile de j

Străini b

Veronica

Dacă bibliog
ne dea din bels
fletul, în schim
au meritul să n
Rareori mi-a
adâncă, văzând
să se servească
nar, e printre a
prin stupefactia
Hotărât să r
asupra ei, cu m
deiului ca să e
de caracteristi
Micle.

Toată lumea
tei Eminescu)
sonal, știu ce s
câtă paralițică,
să mănânce de
când se întorse
mania cât mai
sese mintea în
glas mai răsbă
până la dânsul
„Știți cum v
inger păzitor

*) Începem cu
*) Editura Sar